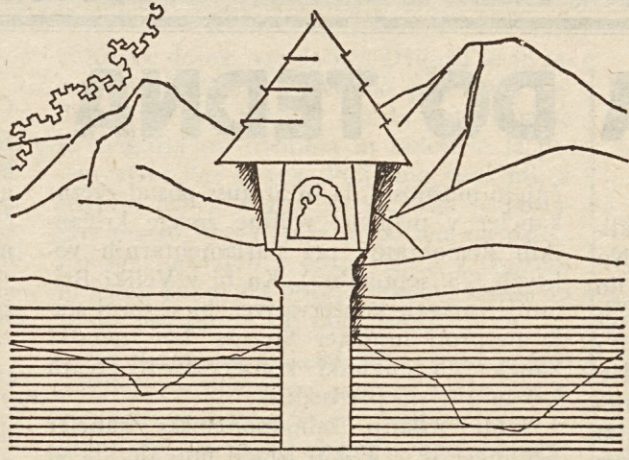


NAS TEDNIK



**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETO XXI / ŠTEVILKA 23

CELOVEC, DNE 5. JUNIJA 1969

CENA 2.50 ŠILINGA

Priznavanje k manjšini?

Nedavni obisk vladne delegacije iz sosednje republike Slovenije naj nam je povod, da ponovno izpovemo svoje načelno manjšinsko-politično stališče. Razgovori predsednika Kavčiča in njegovih sodelavcev s predstavniki koroške deželne vlade z deželnim glavarjem Simo na čelu se nam zdijo koristno in posrečeno sredstvo za nadaljnje utrjevanje medsebojnih prijateljskih vezi. Menimo, da so taki dobri osebni odnosi nujna zahteva naše dobe, ki mora odpreti vrata na široko vsem dobrim medčloveškim težnjam. Ti kontakti koristijo vsemu prebivalstvu določenega geografskega območja in s tem seveda tudi slovenski narodnostni skupini na Koroškem, ki se želi zavestno vključiti v deželno in državno dogajanje.

Vendar ne moremo mimo tega, da smo pri uradnem obisku iz Ljubljane na eni in na drugi strani mogli slišati stališča, katerih izvedba ne bi privedla do pravične rešitve še odprtih vprašanj v manjšinsko-političnih prizadevanjih. Deželni glavar Sima se je že pri nedavnem socialističnem zborovanju v Celovcu izrekel za tako imenovani »Bekenntnisprinzip« in to načelo priznavanja tudi pri tem obisku nakazal kot bistveno načelo pri reševanju še odprtih vprašanj, na primer pri izvedbi državno pogodbeno zagotovljenih dvojezičnih topografskih napisov. To načelo koroški Slovenci danes ponovno odklanjamo, a to ne zaradi tega, ker ne bi priznali osebne človekove odločitve. Tudi mi menimo, da je osebna človekova odločitev v vseh vprašanjih bistven del njegove svobode. Vendar moramo takoj priložiti: za svobodno odločitev mora biti ustvarjeno svobodno ozračje. Zato moramo prav tako zavrniti izjavo predsednika Kavčiča, ki je med tiskovno konferenco na Ankoglu, ko ga je neki časnikar vprašal po mnenju glede osebne narodnostne odločitve, dejal, da v polni meri stoji za to načelo.

Priznavamo koroški deželni vladi dobro voljo in uspehe pri urejanju manjšinskih vprašanj, vendar se nam zdi, da je tolerantno zadržanje samo prešibko, da bi moglo pravično urediti probleme. Narodnostnim skupinam, ki jih težki zgodovinski razvoj hromi, je treba močne moralne podpore, podviga in vsestranskega pospeševanja. Koroški Slovenci ne moremo privoliti principu svobodnega priznavanja k manjšini pod vsakim pogojem. Priznavanje k manjšini je in ostane žal politična izjava, ker so to v zadnjih sto letih tako želele močne nemško-nacionalno usmerjene grupacije na Koroškem in to tudi danes še želijo, in ker so to mišljenje, ki je povsem zgrešeno, vcepilo dobršnemu delu koroških Slovencev. Zato bi veliko naših ljudi podalo izjavo v tajni celici volišča pod glediščem projugoslovanstva ali proavstrijstva. Kot lojalni avstrijski državljani moramo to odločno odkloniti.

Zgodovina, posebno izselitev nedolžnih slovenskih družin med 2. svetovno vojno, je koroške Slovence učila, da morajo biti narodnostno indiferentni, če želijo miru. To so psihološke prvine, ki jih ne more prezreti še tako demokratično zveneca izjava o svobodni odločitvi. Zdi se, da je naša problematika prekomplicirana, da bi jo smeli reševati na tak formalno-demokratični način. Število slovensko govorečih je padlo od leta 1951 do leta 1961 za skorajda 20.000. Ali to dejstvo ni zgovorno dovolj, da je treba končno najti drugačnih prijemov? Zato še enkrat precizno povemo: Dobro sosedstvo nam je dragocen pojav v geografskem prostoru, ki nam ga je vsem dodelila zgodovina — Slovincem, Nemcem in Italijanom. Vendar mora to sosedstvo gra-

V Franciji še ni padla odločitev

V prvem krogu Pompidou v vodstvu — Odločitev bo padla 15. junija

V nedeljo so šli francoski državljani na volišča, da bi izbrali novega predsednika republike. Toda odločitve ni bilo. Predsedniške volitve so namreč prinesle pričakovane rezultate: nobeden od obeh glavnih kandidatov — degolist Georges Pompidou in njegov glavni tekmelec zastopnik centra Alain Poher — nista dosegla v prvem volivnem krogu absolutne večine. Tako bodo sedaj potrebne ponovne volitve. V drugem volivnem krogu se bosta odločilno spopadla Pompidou in Poher za nasledstvo generala de Gaulla, dne 15. junija, pri katerem bo potrebna samo navadna večina.

Po nedeljskih volitvah se je pokazalo, da vodi Pompidou z veliko prednostjo (dobil je okoli 44 odstotkov glasov). Na drugem mestu je vršilec dolžnosti predsednika Poher s približno 24 odstotkov glasov. Presenetljivo dobro se je odrezal komunistični

kandidat Jaques Duclos, ki je prejel 21 odstotkov, medtem ko je za socialističnega kandidata Gastona Defreeja glasova le šest odstotkov volivcev. Zanj in za skrajnega socialista Michela Rocard (vsega 3 odstotke), za trockista Alaina Krivina (0,6 odstotka) in predstavnika neodvisnih Louisa Ducatela (okoli 1,4 odstotka) so imele volitve prvega kola le pomen nekakšnega poizkusa, koliko glasov bodo zbrali za sé.

Volitve, katerih se je udeležilo okoli 65 odstotkov od 29,5 milijona francoskih volivnih upravičencev, so potekle v glavnem mirno.

Po zadnjih vesteh iz Pariza, je komunistična partija Francije pozvala svoje somišljenike, da se ne udeležijo volitev drugega kola 15. junija. Nasproti temu je socialistična stranka sklenila podpreti začasnega predsednika Alaina Poherja.

VABILO

DRŽAVNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE
PRISRČNO VABI NA

Šolsko akademijo

KI BO V NEDELJO, DNE 8. JUNIJA 1969, OB 14.30 URI
V DELAVSKI ZBORNICI V CELOVCU

Vstopnice lahko dobite v tudi v šolski pisarni

Prijateljski odnosi med Koroško in Slovenijo

Poročali smo že, da se je pretekli teden mudil na Koroškem predsednik Izvršnega sveta Slovenije Stane Kavčič v spremstvu ministrov Bojana Lubeja in inž. Franca Razdevška. Obisku so prisostvovali tudi jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Mojsov, jugoslovanski generalni konzul inž. Budihna in avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Riesenfeld.

Bil je to važen dogodek za koroške Slovence, saj je predsednik Kavčič sprejel tudi predstavnike obeh slovenskih osrednjih organizacij. Kavčič jih je ob tej priložnosti seznanil z razgovori med koroškimi in slovenskimi državniki, kar zadeva slovenske manjšine na Koroškem. Izjavil je, da je zastopstvo Izvršnega sveta Slovenije podprlo koroško deželno vlado pri izvajanju dosedanje politike, ki je pripomogla k boljšemu ozračju na Koroškem.

Višek uradnega obiska slovenskega vladnega zastopstva je bila gotovo tiskovna konferenca na Ankoglu:

Tiskovna konferenca na Ankoglu

Na gorski postaji ankogelške vzpenjače v Visokih Turah je po načelni izjavi deželnega glavarja Sime predsednik Izvršnega

dati resnično in resno na fundamentu zagotovljene nacionalne eksistence vseh v njihovi notranji biti ogroženih narodnostnih skupin v območju Alpe — Jadran.

Po razgovorih v prostorih koroške deželne vlade tudi ni bil izdan skupni komunični, tako da moremo stališča obeh strani pri teh razgovorih povzeti samo iz dnevnega časopisja, ki prikazuje veliko skladnost obeh stališč v manjšinsko-političnem zadržanju.

sveta Stane Kavčič uvodoma povedal, da so razgovori s predstavniki koroške deželne vlade služili oceni skupnih izhodišč in skupnih ciljev ter pogledu, v kolikor je uspelo te cilje že realizirati. Nastalo je vprašanje, tako je dejal Kavčič, kakšni novi aspekti se odpirajo na vseh področjih. »Prostore, ki so svojčas bili nabiti z nasprotovanjem, želimo rabiti z dopolnjevanjem. S tem v zvezi smo govorili tudi o manjšini, ki je važen dejavnik v celotni strategiji našega sodelovanja,« je rekel končno Kavčič.

Na vprašanje o konkretni vsebini razgovorov, ki zadevajo manjšino, je predsednik Izvršnega sveta poudaril potrebo po potrpežljivosti, vztrajnosti in toleranci z obeh strani. Načelno slovenska vlada podpira politiko deželne vlade, ki skuša graditi na realnih dejstvih. Razveseljivo je bilo slišati od Kavčiča in od Sime, da je gradnja lastnega poslopja za slovensko gimnazijo uvrščena med potrebnimi gradnjami šol na 2. mestu.

Deželni glavar Sima je ponovno poudaril načelo tolerance in izrazil pričakovanje, da bodo koroške proslave v letu 1970 pomirljive in strpne. Glede topografskih napisov je deželni glavar dejal, da je možna njih realizacija le na osnovi osebne priznavanja k manjšini.

Kakor smo zapisali že na uvodnem me-

(Nadaljevanje na 8. strani)

IZ VSEBINE:

Nationale Minderheiten — ein gesamt-europäisches Anliegen	2
Jurčičev »Sosedov sin« na Koroškem	3
Slovenski telovadec Miro Cerar spet zlat	3
Prva nagrada zboru Slovenske gimnazije v Celju	4
O svetništvu slovanskih apostolov Cirila in Metoda	4
Mladinski dan v Podgorjah	5
Šport doma in po svetu	6
Boštjanov Tonček	7
Grbavi Angel	7
Radiotelevizijski program	8

Izjava predsednika Kavčiča v celovškem radiu

Zlasti lahko rečem, da sem zadovoljen z obiskom, ki ga je napravila delegacija Izvršnega sveta pri koroški deželni vladi. Ob tem obisku smo ugotovili ponovno, da je naša dosežanja politika dobrososedskih odnosov, medsebojnega sodelovanja in tudi dopolnjevanja pravilna, da je dala že mnoge koristne rezultate in da je v interesu vsega prebivalstva z obeh strani Karavank. Govorili smo v naših razgovorih in srečanjih tudi o nekaterih nerešenih problemih oz. o novih vidikih vsestranskega sodelovanja v tem prostoru med Alpami in Adrijo, gospodarskega, kulturnega, splošnočloveškega in političnega sodelovanja. Odpirajo se nove možnosti v tej smeri in prepričan sem, da jih bomo izkoristili oz. da se bomo trudili obojestransko, da jih v bodočnosti čim bolj izkoristimo.

Moram posebej poudariti, da je v naših razgovorih, uradnih in tudi neuradnih, bila prisotna manjšina odnosno manjšinsko vprašanje. Dali smo podporo dosedanji politiki deželne vlade, zlasti gospoda deželnega glavarja Sime, ki se zavzema za to, da se tovrstna vprašanja rešujejo v duhu medsebojnega razumevanja, spoštovanja in tolerance. Ugotovili smo, da so načela, iz katerih izhaja ta politika, sprejemljiva za obe strani in da je treba torej na teh načelih, to se pravi popolnega, svobodnega spoštovanja odločitve manjšine in pripadnikov manjšine našo politiko tudi vnaprej graditi in razvijati. Opozorili smo tudi na nekatera odprta vprašanja v zvezi z manjšino, kot je n. pr. prostor za slovensko gimnazijo, status kmetijske šole, materialni položaj kulturno-prosvetnih organizacij, nekatera vprašanja uporabe jezika in temu podobno, in se trudili ustvariti ozračje in možnost, da se tudi ta vprašanja v bodoče rešijo. Ugotovili smo, da je medsebojno razumevanje in potrpežljivost eden od dejavnikov, ki lahko jamčijo uspeh. Ob koncu želim še izročiti pozdrave vsem koroškim Slovincem.

OD TEDNA DO TEDNA

NENNI V BEOGRADU

Minuli teden je obiskal Jugoslavijo italijanski zunanji minister Pietro Nenni. Na svojem 5-dnevnem uradnem obisku (26. do 30. maja) se je v Beogradu sestel z vrsto odgovornih državnikov, in sicer najprej z jugoslovanskim zunanjim ministrom Mirkom Tepavcem. Posebno važen je bil njegov sestanek z Edvardom Kardeljem, ožjim sodelavcem predsednika Tita. Poleg tega so bili na sporedu sestanki s predsednikom jugoslovanske vlade Mitjo Ribičičem, bivšim predsednikom Špiljakom (zdaj predsednikom zbora narodov). Nazadnje se je Nenni sestel še s predsednikom Titom. Beograjska »Politika« naglašja ob tej priložnosti, da so se beograjski pogovori vodili na širši podlagi; ne gre torej samo za ožje odnose med Jugoslavijo in Italijo.

Minister Nenni je že v drugih priložnostih obrazložil svoj načrt za zagotovitev varnosti v Evropi. V ta namen naj bi sklicali posebno konferenco, pri kateri naj bi sodelovali državniki iz vseh taborov, tudi takšnih, ki so med seboj spri. Upoštevati bo treba tudi mnenje nevrščenih držav in Sovjetske zveze. V Beogradu so se dotaknili tudi vprašanja razorožitve; tudi vprašanje Bližnjega vzhoda je povezano s splošno varnostjo. Ta problem je treba rešiti pod okriljem Organizacije združenih narodov. Nenni je naglasil, da je treba pri diplomatskih stikih med Italijo in Jugoslavijo vedno upoštevati »avtonomen mednarodni položaj partnerjev«.

ZDRUŽENA EVROPA - TRETJA ATOMSKA SILA

Franz Josef Strauss, predsednik parlamentarne skupine bavarske krščansko socialne stranke (CSU) in finančni minister Zahodne Nemčije, je nastopil v Londonu v prostorih poslanske zbornice, kjer je orisal svojo zamisel bodoče Združene Evrope.

Kakor se da sklepati po pisanju velikih listov »Times« in »Guardian«, je Angleže iznenadil s svojim načrtom za ustanovitev Združene Evrope kot tretje atomske sile med Združenimi državami Amerike in Sovjetsko zvezo. V političnih krogih ne izklju-

čujejo možnosti, da bi Strauss postal zvezni kancler in primeru volilne zmage krščanskih demokratov pri parlamentarnih volitvah (28. septembra). Ko bi v Veliki Britaniji zmagali konservativci, bi si torej stala nasproti minister Strauss kot nemški kancler in angleški konservativni Heath kot ministrski predsednik.

Tudi sedanji zahodnonemški kancler Kiesinger je v Tokiu izrazil mnenje, da so po odstopu de Gaulla dane večje možnosti za ustanovitev Združene Evrope. Poher in tudi Pompidou bosta vsekakor bolj naklonjena Združenim Evropi s sodelovanjem Velike Britanije. Strauss in Kiesinger sta mnenja, da bi morala London in Pariz združiti svoje jedrske potenciale ter jih postaviti v obrambo proti Sovjetski zvezi v sklopu evropske federacije.

POLJSKA ZA POGAJANJA O MEJI NA ODRI IN NISI

V Bonnu so s pozornostjo sprejeli govor poljskega partijskega vodje Ladislava Gomulke, v katerem je dejal, da bi bila Poljska pripravljena pogajati se z Zvezno republiko Nemčijo o mejah med obema državama, ki naj bi tekla na Odri in Nisi.

Medtem ko zahodnonemški zunanji minister Brandt te ponudbe ni odklonil in bi bil verjetno pripravljen pristati na mejo ob Odri in Nisi, se temu upira krščanska demokratska stranka, češ da ima Brandt namen zasejati razdor med koalicijskima strankama v vladi in to v trenutku, ko se Zvezna republika Nemčija pripravlja na parlamentarne volitve. Proti pobudi za takšna pogajanja so tudi nemški begunci iz Gornje Šlezije (Poljska).

AMNESTIJA ZA ČEŠKOSLOVAŠKE DRŽAVLJANE

Češkoslovaški predsednik Ludvik Svoboda je napovedal amnestijo za vse češkoslovaške državljane, ki so po 9. maju 1968 ilegalno zapustili državo ali ki trenutno prebivajo v tujini brez pooblastila praške vlade. Predsednik Svoboda je pojasnil, da je namen ukrepa omogočiti tem državljanom, da se vrnejo v domovino.

Ukrep bo izveden s pogojem, da se bodo Čehi in Slovaki v tujini vrnili na Češkoslovaško ali da bodo uredili svoj položaj v tujini sporazumno s češkoslovaškimi oblastmi do septembra letos. Pretekli teden so člani notranjega ministrstva pred parlamentarno komisijo izjavili, da je od lanskega avgusta zapustilo državo 40 tisoč državljanov, od katerih je 15 tisoč zaprosilo za dovoljenje, da ostanejo v tujini.

PO HUSAKOVEM OBISKU V VARŠAVI

Novi predsednik češkoslovaške vlade Gustav Husak je po svojem nastopu najprej obiskal Moskvo, nato Budimpešto, prejšnji teden pa Poljsko. Prihodnji teden bo opravil obisk v Vzhodni Nemčiji. Doktor Husak hoče obnoviti stike z vsemi državami, katerih čete so avgusta 1968 vkorakale na Češkoslovaško.

Husak je povabil v Prago Gomulko in predsednika vlade Cyriankiewicza. Uradno sporočilo o Husakovem obisku naglašja, da je bila dosežena enotnost glede vseh vprašanj, ki so jih obravnavali. Sporazumeli so se, da je treba utrditi sodelovanje med komunističnimi državami. Gomulki je mnogo na tem, tako poročajo zahodni listi iz Varšave, da se obnovi politično in gospodarsko sodelovanje s Češkoslovaško.

20-LETNICA ZAHODNONEMŠKE USTAVE

Ob 20. obletnici zahodnonemške ustave je govoril kancler Kurt Kiesinger. Dejal je, da je ta ustava sestavljena v evropskem duhu in da je nemško ljudstvo od vsega pričetka postavilo svoje upanje ne samo v obnovo svojega obstoja kot države, temveč tudi v »Združeno Evropo«. Vobče je Kiesinger v svojem govoru močno poudarjal evropsko idejo.

Na koncu je dejal, da nemško ljudstvo veruje v skupnost, ki je nastala na osnovi te ustave, zlasti stara generacija, ki pozna »Weimersko republiko« in nesrečno leto 1933, lahko ceni vrednost tega, kar smo skupno zgradili.

RUSI OČITAJO KITAJCEM NAPADALNOST

Ko je bil pred kratkim sovjetski državni predsednik Podgorni na obisku v Mongoliji

ji ter se v Ulan Batoru sestel z ministrskim predsednikom Cedenbalom, je slednji v svojem govoru ostro napadel Mao Ce Tungovo politiko proti Sovjetski zvezi. Podgorni pa je očital Mao Ce Tungu, da je nasprotnik komunizma, ki ogroža skupno protimperialistično borbo. Dalje je Podgorni dejal, da so začeli kitajski politiki izživati Sovjetsko zvezo in tudi Mongolsko republiko; kajti le-ti ovirajo sodelovanje med komunističnimi deželami.

Moskovska »Pravda« pa je v svojih člankih očitala Kitajcem, da zatirajo osemdeset milijonov drugih narodov, ki živijo na Kitajskem. Kamor pridejo Kitajci, uničijo domačo kulturo: to so napravili v Tibetu, v Notranji Mongoliji in Singkiangu; vso oblast so prevzeli sami. Na Kitajskem so uvedli številna taborišča, v katerih trpijo pripadniki drugih narodnosti.

PIFFL Odstopil - NJEGOV NASLEDNIK 36-LETNIK

Že v prejšnji številki smo poročali, da bo seja zveznega vodstva ljudske stranke izredno velikega pomena. In v resnici so nastopile v četrtek, 29. maja, važne spremembe. Prosvetni minister dr. Theodor Piffel-Perčević je odstopil, ker je doživel polom pri ljudskem glasovanju. Vodstvo stranke je sklenilo odložiti zadevo 13. šolskega leta za pet let. Sedanji prosvetni minister je veljal kot zagovornik koroške visoke šole. Njegov naslednik je dosedanji vodja v uradu zveznega kanclerja dr. Alois Mock. Za to mesto ga je predlagal sam dr. Josef Klaus. Sedanji državni tajnik za informacije dr. Karl Pisa je bil imenovan za namestnika glavnega tajnika OeVP. Dr. Heinrich Neisser, doslej vodja v pisarni ministrskega sveta, je postal državni tajnik urada zveznega kanclerja kot pomoč kanclerju, toda brez določenega področja.

Še pred temi osebnimi spremembami je strankin vrh sklenil, da bodo parlamentarne volitve 1. marca 1970, naslednje redno zasedanje OeVP pa 14. in 15. novembra 1969. Nazadnje so soglasno sklenili, da naj zvezni kancler in dr. Hermann Withalm na zasedanju stranke ponovno kandidirata za mesti načelnika stranke in glavnega tajnika.

TEDENSKO OGLEDALO - KOMENTAR - REPORTAŽA - TEDENSKO OGLEDALO - KOMENTAR - REPORTAŽA - KOMENTAR - TEDENSKO OGLEDALO

Univ.-Prof. DDr. Anton Hilckman (Mainz a. R.):

Nationale Minderheiten - ein gesamt-europäisches Anliegen

(Nadaljevanje in konec)

Schon das Aussterben der Dialekte bedeutet eine große geistige Verarmung, nicht nur für die Stämme, die ihre Mundarten preisgeben, sondern auch für die gesamte Nation, der diese Stämme angehören. Sprachliche Vereinheitlichungen mögen nötig sein; sie sollten aber nicht dahin führen, die Dialekte, die doch der ständige Jungborn für die Erneuerung und die Bereicherung der offiziellen Literatursprache selber sind, sterben zu lassen, ja gar ihren Tod noch künstlich zu beschleunigen. Ein Vergleich Frankreichs, dessen Dialekte zum allergrößten Teil geschwunden sind, mit Italien, dessen Dialekte sich jedenfalls bis heute gut erhalten haben und auch reiche Regionalpoesien schufen, verdeutlichte wohl zur Genüge, was hier gemeint ist. Wenn dies schon für die Dialekte gilt, so gilt es erst recht und in noch viel höherem Maße für die eigentlichen Sprachen, auch wenn diese nur Regionalsprachen sein mögen; denn das gesamte Geistesleben eines Volkstums ist eben in einer Weise, die vielleicht im einzelnen nicht rational erhellbar sein mag, aber zweifellos im höchsten Grade wirklich ist, an seine Sprache geknüpft. Die Bewahrung des Geisteserbes der Vergangenheit hat die Erhaltung der Sprache zur Voraussetzung. Als ein direkter Beweis für die Bedeutung der angestammten Sprache kann die Tatsache gelten, daß fast überall da, wo die angestammte Sprache aufgegeben und durch eine andere ersetzt wird (z. B. bei jenen Gruppen der Basken, die zum Spanischen übergangen), geradezu schlagartig das Volkslied aufhört. Man darf hier ohne Übertreibung sagen: die Seele des Volkes ist nicht nur ver-

stummt, sondern sie ist mit seiner Sprache gestorben!

Der Einwand, daß die Existenz von Regionalsprachen die Einheit eines Staates gefährde und ebenso der andere darüber hinausgehende Einwand, daß die Vielsprachigkeit ein Hindernis für die heute so dringend notwendige europäische Einigung sei, sind völlig grundlos und unberechtigt. Die Beibehaltung einer Regionalsprache bedeutet in keiner Weise ein Sich-Abschließen gegen die Außenwelt. Es wird auch immer so sein, daß zum mindesten die Angehörigen der führenden Schlicht der »kleinen« Sprachgemeinschaft auch die »große« Sprache ihres Landes genau so beherrschen wie ihre eigene. Das »Fenster zur großen Welt« ist somit weit genug geöffnet.

Daß die Existenz der »kleinen« Volkgruppen und der nationalen Minderheiten kein Hindernis für die europäische Einigung bedeutet, ist ja allein schon durch die Tatsache bewiesen, daß überall die »kleinen« Völker und die Minderheiten zugleich die besten, die bewußtesten und zuverlässigsten Europäer sind. Und das auch aus wohlwogendem Interesse; denn von einer europäischen Einigung haben ja gerade diese Gruppen nur Gutes zu erwarten. In den Nationalstaaten wird die Existenz der Regionalsprachen und überhaupt der völkischen Minderheiten immer gefährdet sein. Wohl nur im Rahmen einer europäischen Integration hingegen wäre z. B. die Baskische Frage in einer Weise lösbar, die alle Wünsche der auf Erhaltung ihrer völkischen Art bedachten Basken befriedigte, ohne zugleich die historisch und psychologisch begreiflichen Wünsche und Empfindlichkeiten der Spanier und Franzosen zu verletzen.

Auf den speziellen Einwand, daß die europäische Integration im Gegensatz zur Vielsprachigkeit unseres Kontinentes eine stärkere sprachliche Vereinheitlichung erfordere, kann kurz und bündig erwidert werden, daß dies nicht zutrifft. Gerade für abendländische Geisteshaltung ist es im Unterschied zum Denken anderer Kulturen (z. B. der byzantinischen) charakteristisch, daß sie sich sehr wohl eine Einheit denken kann, die nicht die Einheit der Uniformität, der »Einerleiheit«, sondern in sich selber vielgestaltig ist. Ins Politische übersetzt heißt das: der Föderalismus ist ein typisch westeuropäisch-abendländischer Gedanke. Und ein ernst zu nehmender und konsequent angewandter Föderalismus bietet mühelos die Möglichkeit zur Lösung sämtlicher Minoritätenprobleme.

Ob die Minderheiten, insbesondere die »kleinen« Völker und Sprachgruppen, weiter bestehen werden, liegt in allererster Linie an diesen selbst. **Kein Volk geht unter, wenn es nicht will**, das heißt wenn es nicht fatalistisch sich in seinen eigenen Untergang ergibt. Die eigene Sprache aufgeben bedeutet allerdings, an sich selber zweifeln oder gar verzweifeln. Die letzte Sprache, die in Europa völlig erlosch (gegen das Ende des 18. Jahrhunderts) war das Cornische (die keltische Sprache von Cornwall). Andere kleine Volkstümer haben bereits den gleichen Weg beschritten. Werden sie ihn zu Ende gehen? Wir möchten ihnen in ihrem eigenen Interesse wünschen, daß sie umkehren! Solche Umkehr ist möglich. Der Untergang eines »kleinen« Volkstums ist niemals ein schicksalhafter Vorgang. Er ist ein sozialpsychologischer Vorgang und als solcher stets umkehrbar, reversibel. Allerdings kann der Schwund einer »kleinen« Sprache und der Untergang eines Volkstums nur aufgehalten werden, wenn seine Ursache, der sozialpsychologische Minderwertigkeitskomplex, beseitigt, ja in großem Maß in sein Gegenteil verkehrt wird. Das heißt, eine »kleine« Sprache kann nur ge-

rettet werden, wenn die, die sie sprechen, sich ihrer nicht nur nicht schämen, sondern, im Gegenteil, stolz darauf sind, in ihrer Sprache etwas Eigenständiges und Wertvolles zu besitzen. Dieser Erfolg kann aber nur dann erreicht werden, wenn die »kleine« Sprache (dasselbe gilt auch für die Dialekte) von allen Schichten der betreffenden Volksgruppe, insbesondere auch von den gesellschaftlich führenden Schichten, gesprochen wird. Der Abfall der »Oberschicht« von der angestammten Sprache pflegt allerdings eine Kettenreaktion auszulösen, die schließlich zum völligen Untergang der betreffenden Sprache führen muß. Eine Sprache, die nur noch von den »unteren« und ungebildeten Volksschichten gesprochen wird, wird immer mehr verfallen und wird sich auf die Dauer nicht halten können. Im europäischen Interesse kann nur gewünscht werden, daß die geistig führenden Schichten der »kleinen« Völker sich ihrer Verantwortung, die eine Verpflichtung sowohl gegenüber dem eigenen Volkstum wie gegenüber Europa bedeutet, bewußt werden.

Als die Minimalforderung, die praktisch erfüllt sein muß, wenn die Minderheiten, insbesondere die »kleinen« Völker, die Möglichkeit haben sollen, sich zu »halten«, darf man eine sehr weitgehende **kulturelle Autonomie** bezeichnen. Leider ist das Verständnis dafür in den führenden Schichten der »großen« Völker, auf deren guten Willen es ja ankommt, noch nicht sehr entwickelt. Dies mag hie und da aus Ressentiments der Vergangenheit verständlich sein; es ist aber immer zu bedauern. Vollends unverständlich ist es aber in den Fällen, wo keinerlei Gefahr einer Irreduzibilität besteht. Es wird die Pflicht und die Aufgabe der heutigen Generation der »großen« europäischen Völker sein, dem Problem der Minderheiten nicht aus dem Wege zu gehen, sondern es in seiner europäischen Bedeutung zu erkennen und schöpferisch zu lösen!

Jurčičev „Sosedov sin” na Koroškem

V današnji številki posredujemo našim bralcem izredno lep sestavek Mire Grum (Delo, 24. maja), ki govori o nepozabnih vtisih in doživetjih igralske skupine šentjakobskega gledališča iz Ljubljane ob njenem gostovanju na Koroškem. (Op. ured.)

Prijazno sončno jutro — bilo je 15. maja — nas je spremljalo, ko smo se odpeljali iz Ljubljane, in nas ni zapustilo po vsej Gorenjski. Židane volje smo bili vsi, peli in smejali smo se, saj smo to pot prvič potovali na Koroško. Avtobus se je že vijugal po serpentinasti cesti proti Jezerškemu. Zasnježeni vrhovi planin, ožarjeni od sonca, so nam slepili pogled, bil je čudovit dan. Še malo in na meji nas je čakal obvezen obmejni pregled in kmalu so se dvignile rampe in nam odprle pot na Koroško. Hoteli smo si malo ogledati tisti delček za rampo, ki ni čisto nič drugačen od tistega pred njo, pa vendar ni bil naš.

Po klanecu navzgor je tedaj prišla naproti skupina fantov in deklet v narodnih nošah. »Pozdravit so nas prišli,« smo si tiho zašepetali in nismo mogli zatajiti ganjenosti. V imenu Krščanske kulturne zveze nas je pozdravil njen predsednik dr. Erik Prunč, ki je bil potem vse do konca gostovanja naš zvesti spremljevalec. Zadoneli so mladi glasovi, njihova pesem se je zljala v sončni dan in veter jo je odnašal daleč tja pod vrhove in jo raztresal po cvetočih tratah. Dekleta so nam pripela rdeče nageljne z rožmarinom, naš režiser Karel Pogorelec se jim je zahvalil za prijazen pozdrav, za lepo slovensko pesem. In še in še so nam zapeli, pa pogovarjali smo se in se slikali.

Vse do Celovca smo bili nekam tihi. Vsi smo bili pod vplivom sprejema in šele naprej proti Tinjam, kjer nas je čakalo v internatu bivališče, smo se malo razživeli. Tam so nas sprejeli kot svoje otroke, ki so se po dolgih letih vrnili domov. Občutili smo toplo domačnost.

Internat je v zeleni globeli, pod staro cerkvijo sv. Valentina, po katerem imajo Tinje tudi ime. Po kosilu smo se odpeljali do Klopinskega jezera, ki pravijo o njem, da je najtoplejša na Koroškem. O tem smo se prepričali, saj so bili najbolj korajžni kmalu v vodi. Ker je sonce toplo sijalo, ni manjkalo kopalcev. Ker pa nas je čas že grabil, smo le morali nazaj proti Skocijanu, kjer smo imeli prvo predstavo.

Bližal se je čas, ko se dvigne zavesa, in bili smo malce razburjeni — imeli smo tremo. Režiser nas je bodril in nam vlival pogum. Nismo se bali predstave, samo hoteli smo ljudem posredovati najboljše, kar znamo, približati jim lepo slovensko besedo. Ugasnile so luči, pred zaveso je stopil dr. Prunč, predstavil je občinstvu naš ansambel, prikazal jim naše gostovanje. Zatem je naš Andrej recitiral Prešernovo »Zdravico«. V dvorani je zašumelo in stotine rok je zaploskalo. In ko so se odvijale slike za sliko, smo čutili, da nas razumejo in srečni smo bili, da je tako! Še in še se je dvigal in spuščal zastor.

Gostovanja v Celovcu smo se kar mekoliko bali. Morebiti zato, ker so tod ljudje videli že veliko lepega in jim naše gostovanje ne bo pomenilo kdove kaj. Toda zvečer smo bili nadvse presenečeni. Morali so dodati še precej stranskih sedežev in še ni bilo dovolj. Vsa stranska vrata so bila odprta in daleč tam zadaj so se gnetli ljudje, ki niso mogli v dvorano, hoteli pa so videti predstavo. To nam je vtilo prijetno zavest, da ne bomo sami... Tudi tu je dr. Erik Prunč orisal občinstvu našo dejavnost, pozdravil pa jih je tudi naš režiser Pogorelec, in ko je izzvenel zadnji verz — »ki smo zato se zbratli, ker dobro v srcu mislimo...« — je zavihralo v dvorani in ploskanja ni bilo konec. Med vso predstavo smo čutili zadržan dih v dvorani, ljudje so čudovito sodoživljali, saj smo prednje razgrnili košček domovine, ljubezen njenih ljudi, bolečino in veselje... Razumeli so nas, se z nami smejali in trpeli. Hvaležni so nam bili za vse, in mi njim, ki so nas tako zvesto poslušali.

Naslednji dan nam je bil kratko odmerjen, vendar smo se odločili obiskati Gospo Sveto, kjer smo si ogledali knežji kamen in staro znamenite cerkev. Ogledovanja je bilo na pretek in o vsem nam je zanimivo pripovedoval dr. Prunč, ki si je neutrudno prizadeval, da bi nam napravil naše bivanje čim prijetnejše.

V Ločah je bila tretja predstava. Tudi tu je bila kot povsod doslej dvorana nabita. Pred začetkom predstave nas je pozdravil Franci Weis, predsednik Slovenske prosvetne zveze. Zaželel nam je dobrodošlico in lep uspeh! In tudi tu so si ljudje dajali duška s prisrčnim aplavzom, ki ga ni hotelo biti konec!

Pri večerji nam je nazdravil predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, pozdravil nas je naš generalni konzul inž. Karmelo Budihna in bili so prisotni še drugi ugledni politični in kulturni predstavniki.

Še v zadnji kraj našega gostovanja nas je peljala pot. Sele je majhna, med hribe položena vasica z okrog tisoč prebivalci, lepo urejena in čista kot vsi kraji, skozi katere smo se peljali. Povsod so vabili lepaki na našo predstavo. V dvorano smo nosili vse naše rekvizite za predstavo. Delali smo vsi, pomagali vsi, da bi bilo vse čimbolj nared. Ljudje so se zbrali že dosti pred določeno uro. Prihajali so iz daljnih in bližnjih vasic in potrpežljivo čakali na začetek predstave.

Pozdravni govor je imel spet dr. Prunč, ki je prišel v Sele samo zato, da bi bili še enkrat skupaj. Njemu se moramo še enkrat zahvaliti za vse, saj je naše gostovanje potekalo v najlepšem redu.

Po »Zdravici« se je dvignil zastor in slovenska beseda je zaplavala po tihih dvorani, med ljudmi, ki so živo spremljali vse naše dogajanje.

Slovenski telovadec Miro Cerar spet zlat

Naš telovadni šampion-fenomen Miro Cerar je na evropskem prvenstvu v gimnastiki v Varšavi spet enkrat potrdil svojo visoko vrednost in osvojil na svojem najljubšem orodju, konju z ročaji, zlato kolajno. Po tekmoivanju v mnogoboju je sicer za Voronjinom (Sovjetska zveza) in V. Kubico (Poljska) zaostal za pet stotink točke, vendar je v finalu zamujeno nadoknadil. Prehitel je Voronjina in skupaj s Kubico deli prvo mesto.

Predstojnik Gimnastične zveze Jugoslavije o evropskem prvenstvu:

»Cerar je dosegel izreden uspeh pa tudi Slovenca Brodnik in Vrtič sta se uvrstila med najboljše, kajti telovadci, ki so se uvrstili od 10. do 30. mesta so bili zelo izenačeni. Njihov uspeh je tem večji, ker vemo, v kako slabih razmerah vadijo jugoslovanski telovadci. Sramota je, da so Cerar in njegovi tovariši katerih borbenost je lahko za zgled mnogim drugim športnikom (tu naj se posebno zgledujejo današnji jugo-

100-letnica Dunajske državne opere

V nedeljo, 25. maja, je poteklo sto let od ustanovitve slavne Dunajske državne opere. Ta dan so slovesno proslavili, sicer ne s kakšno znano opero, kljub temu jubilej ni bil nič manj slovesen. Svetovno znani dirigent Leonhard Bernstein je prišel iz New Yorka, čeravno je bil preobložen z drugimi zadolžitvami. Z Gundulo Janiwitz (sopran), Christo Ludwigo (alt), Waldemarom Kmenttom (tenor) in Walterjem Beryjem (bas) ter Dunajskim filharmoničnim orkestrom je naštudiral Beethovno večno lepo »Missa Solemnis«.

Slovesnosti bodo trajale še ves mesec junij. Na sporedu imajo 47 opernih predstav in pet baletov. Največ bodo uprizarjali Mozarta, Richarda Straussa in Wagnerja ter opere 20. stoletja. Konec svečanosti bo 30. junija z Verdijevo stvaritvijo Simona Boccanra. Nastopili bodo najznamenitejši pevci in pevke opernega sveta: Birgit Nilsson, Jess Thomas, Leonid Rysanek, Nicolai Gedda, Nicolai Ghiaurov, Tito Gobbi, Anja Silja, Regine Resnik, Christa Ludwig itd. Med dirigenti je omeniti: Bernsteina, Kripsa, Böhma in druge (skupaj jih bo kar 16, ki bodo vodili posamezne predstave).

Dunajski slavnostni tedni

Istočasno z jubilejem znamenite dunajske operne hiše, so odprli tudi vsakoletne dunajske slavnostne tedne — devetnajstih po vrsti. Poudarek le-teh je letos na baletnem festivalu, dunajsko koncertno združenje prireja ciklus del dunajske šole (Schönberg, Alban Berg in Webern), sem sodijo

Konec dober, vse dobro. Dvignil se je zastor in ploskanje ni hotelo pojenjati. Zadržteli so beli robci v rokah, potem pa se je dvignila vsa dvorana in zadonela je pesem »Gor čez izaro«. Peli smo tudi mi, a stiskalo nas je v grlu in vse tišja je postajala pesem, svetle solze so polzele na rože... Ko smo odhajali z odra, nihče v dvorani ni vstal, kakor da nočejo domov, kakor da želijo, naj jim še kaj zaigramo.

Na poslovilni zakuski, ki so nam jo priredili kar v gledališki dvorani, se je zbralo vse, kar je moglo noter. Pozdravil nas je župan Sel in moški zbor je zapel koroške pesmi. Brez besed smo poslušali lepoto glasov in ubranosti in še in še smo ploskali — zdaj mi — in še in še so nam zapeli. Župan se nam je zahvalil za lepo izvedeno predstavo: »Dali ste nam mnogo, mnogo več, kot smo pričakovali. Iz tega se bomo učili, iz tega bomo črpali moč in vero... in da bi na naših oknih spet zacvetel magelj in rožmarin in da bi naša dekleta v tihih večerih spet zaslišala milo slovensko podoknico.«

Na koncu smo skupno zapeli »Tam, kjer teče bistra Zila«. Vendar to ni bilo slovo, to ne sme biti slovo! Poslavljali smo se kot prijatelji, kot da se nismo šele prvič videli, kot da se že dolgo poznamo. »Pridite še, pridite še!« so nam klicali. »Ne zbogom, na svidenje!« Segali smo si v roke in objubljali, da bomo še prišli. In ko je naš avtobus minulo nedeljo že obmil proti ovinku, so še stali na cesti in nas pozdravljali in klicali: »Na svidenje!«

slovenski nogometaši, katerih idealizem je na mičli, še zmerom brez primerne telovadnice! Cerar je s svojo požrtvovalnostjo in nadarjenostjo dokazal vsem nam in tudi najboljšim telovadcem Evrope, da še ni za staro šaro. Trije bratje Kubica so osvojili pet kolajm, Cerar pa je sam osvojil kar tri. Miro Cerar: »Boj je bil ogorčen kot malokdaj. Tudi na drogu sem zaslužen osvojil kolajno, kajti to, kar se je zgodilo Köstelu in Voronjinu, bi se lahko tudi meni; pravzaprav se mi je že v Antwerpnu 1965. leta, ko sem skoraj padel z droga, na evropskem prvenstvu 1963. leta v Beogradu, in na olimpiadi v Tokiu 1964, obakrat na bradlji. Pravici, ki so mi jo kratili prvi dan na bradlji v mnogoboju, je bilo s tem nekako zadoščeno.«

Na redni letni skupščini jugoslovanske zveze organizacij za telesno kulturo so med drugim sklenili predlagati slovenskega telovadnega šampiona Mira Cerarja za nagrado AVNOJ. Zborovalci so bili mnenja, da je Miro Cerar izjemna osebnost v jugoslovanskem športu.

tudi predstave Dunajske državne opere ob njeni stoletnici.

Poleg treh domačih baletnih ansamblov nastopajo še Nederlands Dans Theater (Den Haag), The Dance Theatre of Alwin Nikolais (New York), balet S. M. Kirova iz Leningrada, balet Nemške opere iz Berlina, balet Romunske opere iz Bukarešte, City Center Joffrey Ballet (New York), in praški balet.

Škoda, da manjka na letošnjih slavnostih največje ime za dirigentskim pultom, to je ime Herberta von Karajana. Tako bo manjkalo v repertoarju eno izmed najznamenitejših del iz zgodovine Dunajske državne opere, Straussova »Ženska brez sence«, katero je Karajan dirigiral na dveh predstavah pred svojim sporom z Dunajem. Potem je odšel, nove postavitve ni bilo.

Pulitzerjeve nagrade

Letošnjo Pulitzerjevo nagrado za prozo je prejel Scott Nomady za roman »Hiša, zgrajena iz zarje«, nagrado za poezijo pa je dobil George Oppen. Nagradjenec za zgodovino je Leonard Levy z delom »Poreklo petega amandmaja«, za gledališče pa Howard Sackler z delom »Veliko belo upanje« o življenju temnopoltega boksarja Johnsona. Karel Husak je dobil Pulitzerjevo nagrado za glasbo za Godalni kvartet št. 3. Pulitzerjev nagradjenec iz novinarskih vrst je sodelavec dnevnika Los Angeles Times William Tuohy, fotoreporter Associated Press Edward Adams pa si je pridobil nagrado za fotografijo iz Južnega Vietnama.

SLOVENC

doma in po svetu

Novice iz Združenih držav Amerike

Nedavno se je vsa šičeva družina iz Clevelanda zbrala, da bi skupno počastila svojo mater, staro in prastaro mater za njen 80. rojstni dan.

Gospa šičeva je naročnica Ameriške domovine, odkar je začela izhajati ter jo zmerom in z zanimanjem rada bere. Vsa njena družina je vzorno katoliška in vsi njeni otroci so bili in so nekateri še danes cerkveni pevci.

Iz Clevelanda je prišla vest, da je v daljnem Vietnamu padel sin slovenskih izseljencev Silvo Sekne. Kot 11-mesečno begunsko dete je pred 19 leti s starši prišel v Združene države. Ko se je Silvo Sekne prostovoljno javil k vojakom, se je pred pisarno naborne komisije moral otepati umazanih dolgolascev, ki so tam protestirali proti vojaškim vpoklicem. Enega je kar pošteno pretresel in mu ukazujoče svetoval: »Odrasti vendar v moža!« Ta prizor so objavili ameriški časopisi in je bil prikazan tudi v televiziji. Narod, ki ni pripravljen braniti svojo svobodo, ni vreden svobode! Silvo Sekne je s polno zavestjo čutil v sebi klic dolžnosti svobodnega državljanja, zato je s prostovoljno žrtvijo bil pripravljen obvarovati svobodo svoje nove domovine Amerike.

V San Justu je umrl Oblakov oče

Iz San Justa v Argentini je prišlo poročilo, da je tam po daljši bolezni preminil industrialec Martin Oblak, pd. Oblakov oče. Rajni Oblakov oče se je rodil 1889 v Vrbljenju v občini Tomišelj. Že v zgodnji mladosti je kazal izredno veselje do dela in napredka. Želja po izboljšanju življenjskih razmer ga je napolila preko morja v zlato deželo. Po osmih letih marljivega dela v Denverških rudnikih v Coloradu se je vrnil v domovino, prevzel posestvo in si izbral za življenjsko družico Ivanko Grumovo. V srečnem zakonu se je rodilo osem otrok. Prišla so leta trpljenja druge svetovne vojne, kjer je v viharjih dneh izgubil dva sinova. Po vojni se je naselil z ženo Ivanko, tremi mladoletnimi sinovi in dvema hčerama v Argentini. S svojim podjetnim duhom si je najprej zgradil svoj dom, njegov naslednji korak je bila osamosvojitve: s svojim starejšim sinom Feliksom je odprl mizarško delavnico. Kmalu nato sta se pridružila še ostala dva sinova in ustanovili so družbo bratov Oblak. Leta vztrajnega in resnega dela so prinesla sadu. Razvilo se je pravo industrijsko podjetje, ki uživa zaradi visoke proizvodljivosti med tamkajšnjimi lesnimi trgovci velik ugled. Je tudi eno izmed največjih podjetij med slovenskimi novonaseljenci.

Življenje v slovenskem domu v San Justu v Argentini obeta biti letos prav pestro. Novi odbor s predsednikom Petrom Čermakom na čelu je izdelal celotni program kulturnih in družabnih prireditvev in zasedel vse razpoložljive datume do konca sezone. V dokaz za to so bile že tri prireditve: »Pesem goriških brd« je naslov prireditvi dne 27. aprila; že tradicionalna skupna članska večerja 3. maja s pomembnimi govori, med njimi govor g. Janka Mernika, ki je ob tej priliki praznoval svojo srebrno mašo; obisk moronskega škofa msgr. Raspantija 8. maja v slovenskem domu je bila tretja prireditev.

Sin slovenskih staršev univerzitetni profesor v Buenos Airesu

Dekanat medicinske fakultete jezuitske univerze v Buenos Airesu v Argentini je imenoval dr. Juana Jesusa Blaznika za profesorja anatomije na tej fakulteti. S tem je dr. Blaznik dobil novo priznanje za svoje znanstveno delovanje na medicinskem področju. Prej je bil že univ. prof. državne univerze, kjer predava na medicinski fakulteti ortopedijo in travmatologijo. Poleg tega je direktor Centra za rehabilitacijo in vodja službe za ortopedijo in travmatologijo na zdravniškem in kirurškem inštitutu državnega tajništva za finance. Razen vseh teh služb deluje že več let kot zdravnik-strokovnjak za ortopedijo in travmatologijo na kirurškem inštitutu v Haedu v buenosaireški pokrajini.

Doslej je objavil v raznih argentinskih in tujih zdravstvenih revijah in časopisih nad 30 razprav iz svoje stroke ter je sodeloval na številnih mednarodnih medicinskih zborovanjih.

Dr. Juan Jesus Blaznik je sin slovenskih staršev Vladimira in Marije Blaznik, ki sta morala zapustiti domače kraje zaradi fašističnega preganjanja, ter ju Slovenci, ki so prišli v Argentino po drugi svetovni vojni, dobro poznajo, kajti ta družina je došlim beguncem po vojni velikodušno pomagala. Njun sin Janez je v Buenos Airesu z odličnim uspehom končal medicinske študije, postal zdravnik-strokovnjak za ortopedijo in travmatologijo ter se v svoji zdravniški stroki tako uveljavil, da je postal profesor na državni in privatni univerzi ter zdravnik v raznih zavodih.

Janko Tolmajer 60-letnik

V spodnjem delu osme strani najdete redno pod naslovom »odgovorni urednik« njegovo ime: Janko Tolmajer. Ze v tem je povoda dovolj, da bi se ga spomnili ob njegovem življenjskem prazniku. Pa jubilant Janko je orjak tako zunanje kot tudi po svojem duhu. Zato ta spominčica nanj ob šestdesetletnici.

Rodil se je pri Šuberniku v Zgornjih Rutah, ljudsko šolo je obiskoval na Radišah, služil v samostanu v Harbachu, po teti prevzel Poderšnikovo kmetijo na Rutah in si tik po Hitlerjevi zasedbi Avstrije izbral za življenjsko družico pridno Tončvo Micko z Radiš. V srečnem zakonu se jima je rodilo pet otrok: Marijanca je danes šolska sestra in veroučiteljica, Nužej je tajnik Krščanske kulturne zveze, Janez učitelj v Pliberku, Foltej bo očetov naslednik, mlada Micka pa je nastavljena v to-



varni Neuner v Celovcu. Jubilant sam je danes hkrati poldnevno zaposlen v skla-dišču Zveze koroških zadrug v Celovcu.

Koliko je v teh vrsticah, tako suhoparno naštetih, upov in nad, veselja in bolesti, navdušenja in razočaranj, trpkih trenutkov in iskrene molitve, žaljev in brazd, idealizma in pristnega krščanskega optimizma — o tem bi se dala pisati povest, povest moža in očeta, ki ni klonil tudi ne pod najtežjim križem, marveč je stal kot hrast-orjak sredi naše planine. Globoko je ukoreninjen v ta naš grunt, svoj idealizem je razdaljal kot predsednik radiškega prosvetnega društva, kot član osrednjega odbora Slovenske prosvetne zveze. Za svoj idealizem je trpel kot izseljenec Hitlerjevega režima s svojo družino, stal je po povratku iz ruskega ujetništva ob rojstvu Narodnega sveta in je do danes njegov osrednji odbornik. Hkrati je bil podpredsednik Krščanske kulturne zveze in kot odgovorni urednik kumuje vsakokratni številki našega lista.

In sedaj še nekaj osebnega o jublantu: ni hodil v višje šole, a odlikuje ga nenavadna inteligenca, položena mu v skromno zibel in ob njegovem trudu izoblikovana po narodni in duhovni prosveti, tako da s svojo preudarno besedo in bogato izkušnjo

Prva nagrada zboru Slovenske gimnazije

Od 29. maja do 1. junija je bil v Celju 8. Mladinski pevski festival; prvi je bil leta 1946, tik po osvoboditvi. Namen teh festivalov je gojiti narodno in umetno pesem ter navdušiti mladino za lepote zborovskega petja. V Celju so se takrat srečali zbori iz cele Jugoslavije, Češkoslovaške, Madžarske in Avstrije. Avstrijo so zastopali Knabenchor der Bundeserziehungsanstalt Gradec — Liebenau (vodstvo Helmut Gugenbauer), Knaben- und Jugendchor der Ursulinen, Gradec, (vodstvo s. Maria Regina Kaiser) in izbrani mešani zbor Slovenske gimnazije v Celovcu pod vodstvom prof. dr. Franceta Cigana.

Na splošno lahko ugotovimo, da je bila kakovost zborov, predvsem jugoslovanskih, močno izenačena; pač pa je bilo čutiti, če je nastopala glasbena ali kaka druga šola. Zbor Slovenske gimnazije se je odlikoval s svojimi zlitimi glasovi, predvsem v pianu, in izredno pevsko disciplino. Prepričal je z interpretacijo besedila in glasbe, izgovarjava je bila jasna, zlasti pri pesmih »Odi et amo« (Jakob Gallus — Petelin) in »Jezdec« (Emil Adamič — Jože Pavčič).

Vsak zbor, ki je nastopal v soboto popoldne in zvečer, je zapel po štiri pesmi; za dekliske zbere (skupina C) je bila obvezna Rada Simonitija »Sonatina v soncu« (besedilo Z. Gorše), za mešane (skupina B) pa makedonska narodna »Pošla moma na voda« (V. Simić). »Sonatina v soncu« je izredno zahtevna pesem, ki pa sta jo Dekliški zbor Doma »Vere Blagojevič« »66 devojaka« iz Šabca v Srbiji in Dekliški zbor Muzičke šole iz Mostarja podala zares dovršeno.

Pri dekliskih zborih so dobile zlati plaketi Šabčanke (vodstvo Branko Djurković) z 98,4 in Mostarčanke (vodstvo Vjekoslava Sunjić) s 95,6 točk. Med mešanimi zbori sta pri večernem nastopu odrezala najbolje zbor gimnazije »Franceta Prešerna« iz Kranja (vodstvo Matevž Fabijan) in izbrani zbor Slovenske gimnazije v Celovcu pod vodstvom dr. Franceta Cigana. Oba sta dobila po 89,6 točk in s tem srebrni plaketi.

Mešani izbrani zbor Slovenske gimnazije, ki je požel tudi najbolj navdušen aplavz, je zapel te štiri pesmi: »Pošla moma na voda« (V. Simić), madrigal »Odi et amo« (Jakob Gallus — Petelin), »Jezdec« (Emil Adamič — Jože Pavčič) in rožansko narodno »Vuštnješa ja ni« v priredbi Matije

lahko tekmuje z marsikaterim doktorjem in profesorjem. Kar pa je najdragocenejšega ob slavljenju, je njegova otroško vdana vera v Očeta in zvestoba Cerkv.

S ponosom se sme naš šestdesetletnik ozirati nazaj na njivo svojega življenja in si dejati, da je vršil v polni meri lepo dolžnost domoljuba, rodoljubja in bogoljubja in da je iz globoko zornih brazd vzkli-la bogata žetev Bogu v čast in njemu v veselje. Slednjega delimo z jublantom tudi mi in mu želimo še mnogo srečnih in blagoslovljenih let.

Tomca. Posebno odlikovanje za zbor Slovenske gimnazije je tudi v tem, da ga je kot najboljši mešani zbor posnela na ploščo Mladinska knjiga iz Ljubljane. Zbor Slovenske gimnazije je pel tudi v nedeljo dopoldne pri maši v Marijini cerkvi v Celju, popoldne pa je nastopal še v Narodnem domu skupno z obema graškima zboroma, kjer je zopet pokazal svojo visoko kakovost; poslušalci so se mu zahvalili z navdušenim ploskanjem. Zvečer so gostovali Korošci še na Ravnah; tam so nastopili skupno z zborom ravske gimnazije, ki ga vodi Tone Ivartnik.

Koncerti v okviru MPF so bili tudi v Dobrni, Velenju, Ptuj in Rogški Slatini. V nedeljo dopoldne je bil še na Muzejskem trgu v Celju skupni nastop nekaterih zborov; tam je Olga Vrabič, predsednica občinske skupščine Celje, pozdravila pevce, dr. France Hočevar, podpredsednik izvršnega sveta Slovenije, pa je festival odprl.

V okviru Mladinskega pevskega festivala je bilo tudi mednarodno posvetovanje glasbenih pedagogov. Pri tem so se pojavile težave, s katerimi se morajo boriti učitelji glasbe zaradi komercializacije na glasbenem področju; zelo težavno je zaradi tega gojiti lepo narodno in umetno pesem ter navdušiti posameznika za te neprecenljive dragocenosti. Dva glasbena pedagoga, in sicer ga. prof. Johanna Blum iz Bozna na Južnem Tirolskem ter g. prof. vom Hamm iz Frankfurta v Nemčiji, sta tudi potrdila uspešno in vzorno glasbeno-pedagoško delo prof. dr. Franceta Cigana; dokaz temu je prav tako prva nagrada pri mešanih zborih; do zlate plakete (90 točk) je manjkalo samo 4 desetinke točke.

V študijski knjižnici v Celju so tudi razstavljali češke glasbene učbenike in pripomočke.

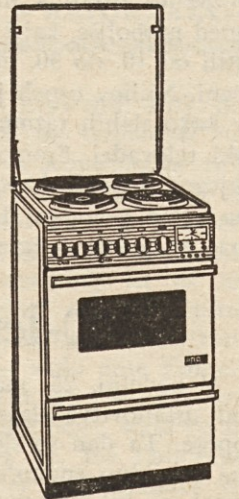
Smisel tekmovanja ni bil, kdo bo dobil višje odlikovanje, ampak pripraviti užitek tako poslušalcu kot tudi pevcem samim. Za nas koroške Slovence pa je posebna čast, da je naš zbor dobil srebrno plaketo in s tem prvo nagrado; ta uspeh je plod trudapolnega delovanja dirigenta dr. Franceta Cigana in marljivost njegovih pevcev.

AKCIJA ZA ELEKTROAPARATE!
Brez obresti — do 36 mesečnih obrokov Vam sedaj dobavimo vse ELEKTROAPARATE!

„Zares netto-cene“ le v veletrgovini

Valentin in Angela Blažej

PLIBERK — LIBUČE
tel. 04235-394
(noč. št. 302)



CELOVEC

(Himen mlademu paru)

V soboto, dne 24. maja, sta se v Novem mestu odločila za skupno pot g. KARL BÖHM, nastavljenec v Mohorjevi knjigar-ni in tajnica v novomeški bolnišnici gđ. RAFAELA MESARKO.

Poročil ju je ženinov stric, pater-jezuit (misijonar) g. dr. Edmund Böhm.

Mladima poročencema želimo na novi življenjski poti vso srečo in obilo božjega blagoslova.

BILČOVŠ

V nedeljo, dne 18. majnika, sta se v Bilčovu poročila zdravnik g. dr. Jožko Buch in učiteljica gđ. Hanca Mertel. Novemu paru želimo vrhan kup življenjske sreče.

ŠT. JAKOB V ROŽU

V soboto, dne 31. majnika, smo pokopali na tukajšnjem pokopališču go. Suzano Roter, ki je končala svojo življenjsko pot v 89. letu starosti.

Rojena leta 1880 v Črni v Mežiški dolini je gospodinjala svojemu bratu župniku v Kotmari vesi in po njegovi smrti v Kortah župniku Starcu v Slovenjem Plajberku, na Rudi, v Hodišah, med vojno v Olersdorfu na Gradiščanskem in do majnika 1953 v St. Lenartu pri Sedmih studencih.

Zadnjih 16 let pa je našla zatočišče pri šolskih sestrah v St. Petru.

Po dolgi težki bolezni je 29. majnika 1969 dotrpela v celovski bolnici in bila prepeljana v St. Jakob. Pogrebne obrede je opravil g. župnik Karicelj ob asistenci g. župnika Čebula in g. dr. Kolariča. Naj v miru počiva!

NOVA PLANINSKA KOČA

Slovensko planinsko društvo, ki obstoji na Koroškem že od leta 1953, je otvorilo v nedeljo novo planinsko kočjo nad Arihovo pečjo na Bleščeči planini (pod Jepo), 1060 metrov nad morskovo višino. Gradili so jo dve leti. Denar za kočjo je zbralo Slovensko planinsko društvo samo.

Otvoritveni nagovor je imel predsednik Slovenskega planinskega društva na Koroškem Lubo Urbajs in njegov namestnik inž. Danilo Kupper. Izmed gostov je govornik pozdravil med drugimi tudi predsednika Slovenskega planinskega društva Jugoslavije dr. Potočnika.

Pot na Bleščečo planino se od državne meje med Ledincami in hotelom »Mittagskogel« odcepi pri kažipotu na Kopanje, nekaj sto metrov vzhodno od omenjenega hotela.

V nedeljo, dne 8. junija, bo srečanje planincev treh sosednjih dežel pri koči.

SELE

Letos nam doslej smrt še dosti prizanaša, vendar je sredi februarja na Kotu za vselej zapustila svojega moža šele 50-letna Ana Užnik.

Dne 17. maja pa je v celovski bolnici po operaciji želodca po začasnem zboljanju nepričakovano umrl Valentin Oraž, p. d. stari Kvadnik na Borovnici v starosti 68

(Nadaljevanje na 5. strani)

Dr. Maks Miklavčič:

O svetništvu slovanskih apostolov Cirila in Metoda

Kot znano odredka gosposvetški župnik Wilhelm Mucher v drugem delu svoje knjige »Die Sprache des Religionsunterrichtes in Südkärnten« sv. bratoma Cirilu in Metodu svetništvo in vobče vsako zaslugu za krščanstvo med Slovani. O svetništvu sv. bratov ne more biti dvoma, kar so znanstveniki že davno dognali.

Nevzdržljive trditve župnika Mucherja je ponovno izpodbil univ. prof. teološke fakultete dr. Miklavčič, ki sodi med prve strokovnjake na tem področju.

Da bi tudi naše bralce seznanili s tehtno razpravo s poklicane strani, jo začinjamo danes objavljati. (Op. ured.)

Kdor prebira poročilo o smrti mlajšega solunskega brata Konstantina — Cirila v 18. poglavju Konstantinovega žitja (ŽK), se ne more ubraniti vtisa, da je opis pripravil človek, ki ga je ta smrt do dna duše pretresla. Vzrokov svoje pristne pretresečnosti pisec nikakor ne skriva. Predvsem hoče povedati, da se je s sveta poslovil 42 let star mož, ki se mu je šele 50 dni poprej

spolnila želja iz rane mladosti, da je za prvim zakramentalnim krstom, ki nam daje pravico do božjega otroštva, dosegel še drugi krst meniške zaobljube in s tem »prejel luč k luči«. Nastopil je pot popolne žrtve za Boga in popolne vdanosti božji volji. Bila je to žrtev celega življenja, ki bi se po človeških računih šele zdaj prav razmahnilo, ko bi mogel voditi misijonsko delo med Slovani z blagoslovom najvišjega cerkvenega poglavarja. Namesto da se njegovo zmagoslavno poslanstvo razmahne, sta ga bolezen in smrt ustavila. Njegove načrte bodo izvedli drugi. Vodstveno vlogo mora prevzeti starejši brat Metod, ki se je doslej dal voditi Konstantinovi veliki modrosti, dani mu že po naravi in poglobljeni z učeno stjo in molitvijo. In to je bila za umirajočega Cirila druga misel in zadnja zemeljska skrb: doseči je hotel samo še to, da se brat Metod ne bo umaknil v zaželeno meniško samoto olimpskega samostana, ampak da se bo vrnil med panonske in moravske Slovence utrjevati božje kraljestvo na zemlji. Saj je tudi Konstantin vse življenje hre-

penel po meniški samoti, moral pa se ji je vedno znova odreči in med svetom braniti in širiti božjo resnico. Kadar kdo zasliši klic, da mora biti »luč sveta«, kakor je naročil Odrešenik, mora utihniti vsak klic srca. Brat Metod mu je končno le obljubil, da bo nadaljeval začeto misijonsko delo. Tako je zdaj Ciril vse svoje misli strnil v prisrčni molitvi, naj Bog ohrani »izredno ljudstvo« Slovanov v pravi veri složno in edino, ko ga bo namesto njega vodil Metod. Potem je nastopila mirna in blažena, zares svetniška smrt.

Poročilo o tej smrti v 18. poglavju ŽK nikakor ni osamljeno. Ohranjena so še druga poročila, ki so s tem v najlepšem soglasju in ne dopuščajo nobenega dvoma, da je vladalo v Rimu splošno prepričanje, da je ugasnilo življenje velikega svetnika. Tako mišljenje je toliko bolj prepričljivo, ker je bil Ciril po rodu Grk. Grku tiste čase (zlasti od 867. l., ko je šel Fotij v razkol) v Rimu niso radi priznavali človeških odlik, kaj šele svetništvo in to celo človeku, ki je bil Fotijev učenec, prijatelj in naslednik na canigrajski visoki šoli. Cirilovo svetništvo je bilo tako očitno in glas o njem tako vztrajen, da je še deset let pozneje napisana (latinska) Italiska le-

genda (iz nje zdaj vemo, da Ciril ni dobil škofovskega posvečenja ali pa se je škofovski časti odpovedal s tem, da si je privzel meniško obleko) poročala: Sveti apostolik (= papež) pa je ukazal, naj vsi rimski in grški kleriki pridejo k njegovemu pogrebu s psalmi in spevi, s svečami in kadilom, in mu izkažejo pogrebne časti kakor apostoliku (papežu). — To se je v resnici zgodilo in je pomenilo toliko kakor pravo razglašanje in javno priznanje svetništva.

Da je taka razlaga pravilna, nam potrjuje okrožnica Leona XIII. Grande munus iz l. 1880, kjer je rečeno: Po božji previdnosti pa se je zgodilo, da je Ciril 14. februarja leta 869 v Rimu končal tek življenja, bolj zrel po krepostih kakor po letih. Javno in tako slovesno, kakor je v navadi pri rimskih papežih, so ga nesli k pogrebu. Ker rimsko ljudstvo ni hotelo, da bi se sveto truplo rajnega preneslo v Carigrad, je bilo preneseno k sv. Klementu ter pokopano blizu njegovih ostankov, katere je Ciril toliko let spoštljivo branil (tj. od najdbe relikvij na Krimu 30. januarja 861 do njihovega prinosa v Rim ob koncu leta 867). In ko so ga med slovesnim prepevanjem psalmov, ne v mrtvaškem, marveč v slav-

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Mladinski dan v Podgorjah

V šopku vigradnih prireditev je dragocen cvet vsakoletni mladinski dan. Tudi letos je imel svojo edinstveno svežost.

Že zgodaj so začele romati procesije avtomobilov iz obeh strani podolgovate Rožne doline. Mogočna podgorska cerkev je jemala vase neprešteto, pestro množico. In kljub vsej velikosti ni mogla sprejeti vseh pod svojo streho.

Ko je zazvonilo za mašo, so prikorakali ob spremljavi godbe iz št. Petra na Vašnjah zastopniki mladine z zastavami in duhovnikom pred oltar.

Veličastno so doneli spevi, ki so jih peli združeni zbori pod vodstvom g. župnika Maksa Mikorja, a še mogočnejše je zvenelo, ko je pela cela cerkev.

G. Zitterer, ki je imel mašo, je dejal med pridigo: Kristus si je nabral svoje učence

bi ponesli luč vere v kroge, kjer ne diši vedno po kadilu. Danes je treba ljudi, ki gredo z vero in ljubeznijo v družine, delavnice, na igrišča. Korajžno pojdemo tudi mi preko vseh neuspehov, ker vemo iz sv. pisma; da je on z nami vse dni do konca sveta.

Tudi za popoldansko prireditev je bilo vreme prijetno. Tako rekoč dež in sonce sta se skrivala za oblaki. Sicer pa bi sonce

mladinski zbor boroveljske dekanije. Razveselil in presenetil nas je, že zato, ker smo mogli slišati vsaj v eni pesmi tudi rožanske glasove.

Pokrajinski voditelj Nante je pozdravil vse častne goste, med njimi tudi zastopnike nemške mladine. V imenu te se je zahvalil za povabilo dipl. inž. Quendler in pozval, da bi sodelovali v prihodnjih letih pri pomembnih škofijskih prireditvah z nemško mladino.

Nato je nastopil g. župnik Zergoi s svojim dekliskim oktetom iz Kazaz. Ob spremljavi godbe so božali mladi glasovi prijetno po ušesih.

Kdor še ni videl pred slavnostnim govorom g. dr. Vinka Zwittera, gesla, ki je bilo napisano nad odrom, ga je zagledal sedaj: »Vera je živa po ljubezni«. Tega se je že zavedal II. vatikanski zbor, saj je bil koncil shod ljubezni. Temeljil je na tem, da je Bog posebljena ljubezen in Cerkev njena služabnica. Cerkev nikakor ni ustanova duhovnikov, ni pogrebni ali poročni zavod, ampak božja družina. Zato mora postati versko življenje tudi naša skrb. In pod geslom »Vera je živa po ljubezni«, se bomo odzvali vsakemu vabilu, ki nas bo klicalo k dejavnosti.

Sekstet bogoslovcev je dokazal, kakor je dejal napovedovalec Jozej Prunč, da v bogoslovju ne molijo samo, ampak tudi pojejo. Vsekakor je bil to posrečen nastop. Na žalost so se glasovi precej porazgubili zaradi slabih zvočnikov.

G. Joško Hudl je režiral igro »Življenje tistega, ki si lahko ti«. Pretresljivo je dejstvo s kakšno lahkoto in brezbriznostjo lahko uniči družba človeka. Šele ob grobu se zavemo nekateri, da so krivi njegovega propada, ker mu niso dali možnosti poštenega življenja, zaradi pomanjkljive ljubezni. Drugi pa si iščejo še celo ob krsti izgovorov. In kakor bridka resnica je zvenel evangelistov glas: »Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, sem brneč bron ali zveneč cimbal. In ko bi imel vso vero, tako, da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič...«

Takoj po igri je nastopil mladinski zbor iz št. Vida pod vodstvom mladega dirigenta Otona Wutteja. Že dejstvo, da je postavila ena sama fara zbor s tridesetimi ljudmi, je moralo razveseliti vsakogar. In to število poslušalcev tudi ni razočaralo, kar je dokazalo ploskanje. Gotovo so vredno zastopali Podjuno. Po pesmi »Naša mlada leta, so nam dan žareče, nihče ni več dvomil o tem.

Lep kamenček v pestrem mozaiku je bil tudi ples Selank in Selanov. Enotno in natančno izvajanje, oplešano z narodnimi nošami, je bilo gotovo sad dolgega prikritega truda.

Tudi popoldne je g. župnik Maks Mihor vodil skupne pesmi »Vsi so prihajali« in »Gremo v lepoto naših planin«.

Spet so nastopili študentje z godbo in vzdrumili tiste, ki so že bolj leno stali na utrujenih nogah.

Kot že par let sem, so nastopili skavtje s skeči in poskrbeli za smeh. Samo da je

+ Dr. Jurij Fellacher

V soboto, 31. maja, smo na Žalah v Ljubljani ob obilni udeležbi žalujočih pogrebcev pokopali koroškega rojaka g. dr. Julija Fellacherja.

Rodil se je pred 75 leti v Melvičah pri Zilji, študiral na državni gimnaziji v Celovcu in tu maturiral 1915, ob pričetku prve svetovne vojne z Italijo. Bil je sošolec znanega univerzitetnega profesorja dr. Eggerja, ki je skozi leta vodil izkopavanja na Magdalenski gori.

Po maturi je moral mladi Fellacher k vojakom do konca svetovne vojne in je po glasovanju leta 1920 svoje študije nadaljeval v Zagrebu in Ljubljani na pravni fakulteti. Po končanih študijah je vršil službo sodnika in deloma tudi nalogo državnega tožilca v Ljubljani.

S Koroško je ostal tesno povezan tudi kot predsednik Kluba Korošcev v Ljubljani, kjer so se združevali oni rojaki, ki doma niso našli ne dela in ne kruha.

Številnim slovenskim dijakom iz Koroške je organiziral študijska potovanja po Jugoslaviji in jim posredoval vrsto knjig. Sam pa je mnogo pisal o koroškem problemu.

Po izbruhu druge svetovne vojne je pomagala marsikateremu rojaku iz Koroške, ki je iskal zavetja v Jugoslaviji do napada Nemčije na Jugoslavijo, dne 6. aprila 1941.

Po drugi svetovni vojni je delal v institutu za narodnostna vprašanja do upokojitve, vedno pa je ostal z bitjem in žitjem koroških Slovencev tesno povezan.

Po lanskoletni operaciji pa ni več našel zdravja in je po dolgi in težki bolezni zaključil svoje delo in življenje.

Ob odprtem grobu sta se poslovila od rajnega zastopnika Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in Mariboru in zastopnik instituta za narodnostna vprašanja. V imenu koroških Slovencev pa se je od rojaka Fellacherja poslovil g. dr. Franci Zwitter.

bilo zaradi malo neugodne lege odra, težko slediti vsemu.

»Se davno mračič« in »Visoka je gora« smo zapeli spet skupno.

Pod točko »godba in duet« smo čuli Avsenike, sicer ne v originalu, vendar veliko jim ni manjkalo.

Pred zaključno skupno pesmijo »Oče, mati, bratje in sestre« so zaplesali tudi še Pliberčani v narodnih nošah. Spet smo videli, kakor že prej pri Selanih, kako dobro se prilagajo narodni plesi v takšen program.

Tako je minil lep dan. Vsak, ki je med malo predolgim programom pozabil, da ga bolijo noge — ker na žalost ni bilo klopi — se je lahko odpravil zadovoljen domov. Skoda je bilo, da je bil prostor pred cerkvijo skoraj preodprt, tako da je bila množica precej razkropljena. Morda bi prišla vsa pestrost veliko bolj do izraza v zaprti dvorani ali vsaj ob boljših zvočnikih. Toda kljub tem pomanjkljivostim so bile podgorske lipe vredne priče veličastnega praznika. Pod njenimi okrilji smo dokazali, da še živimo.



tako rekoč mimogrede, kakor so mu ravno prišli čez pot. Bili so večinoma navadni ljudje. In ravno ti naj bi postali luč, naj bi ogreli mizli in hladni svet z ognjem božje ljubezni. Resda so včasih odpovedali. Toda ravno ti porazi so jih izučili, da je človek samo orodje v božjih rokah.

Tudi 20. stoletje potrebuje apostolov, ki

lahko pripekalo, široko lipino listje bi marsikaj zavrnilo.

Program je otvorila godba študentov. Njih forte je privabil tudi tiste, ki so postajali dalje okrog, v odsko bližino.

S pozdravno pesmijo »Dro bratje, skupaj se vstopimo...« se je prvič predstavil pod vodstvom g. kaplana Hanzija Komarja,

streči z malico. V veseli družbi se je zopet in zopet oglasila naša koroška pesem in je goste globoko ganila. Poslavljanje se je močno zategnilo v večer, končno pa je avto-bus goste le moral odpeljati v Ljubljano. To gostovanje je bilo za vse pravo doživljeno!

Na binkoštni ponedeljek popoldne pa je postalo v dvorani zopet živo ob proslavi prvega svetega obhajila naših malčkov, s katero smo združili tudi proslavo materinskega dneva. V prvem delu so nastopili prvoobhajanci in v deklamacijah izrazili svojo notranjo srečo. Srčkana in ganljiva igrica »Rezikin Jezušček« je to srečo še bolj nazorno pokazala. Materam v čast pa je veljalo več pevskih nastopov, skupnih in solospjevov, zvoki harmonike in citer, rajanje, deklamacije in prizor »Materina ljubezen dela čudeže«. Zaključili pa so proslavo strumni mladi vojaki, ki so iz lesenih pušk izstrelili na matere rdeča srca kot znak ljubezni in spoštovanja. Otrokom in gledalcem je prireditev nudila mnogo veselja.

PRI NAS NA KOROŠKEM

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

let. Bil je krepka kmečka korenina. Na zadnji poti dne 20. maja so ga spremili številni sorodniki, sosede in znanci, posebno mnogo mož. Pri pogrebu sta domačemu župniku asistirala kaplan Matko in apaški župnik Jože Wutte. Fantje - pevci so pokojniku zapeli v slovo vedno lepo in ganljivo »Vigred se povrne«. Blag mu spomin!

Toliko ljudi dvorana farnega doma še nikoli ni sprejela kakor dne 18. maja, ko je šentjakobsko gledališče iz Ljubljane gostovalo z ljudsko igro »Sosedov sin«. Ne samo Selani, tudi mnogo okoličanov, celo iz Podjune, je prišlo gledati v tej igri življenje in značaje kmečkih ljudi pred sto leti. Občinstvo je bilo zaverovano v predstavo in je napeto sledilo dogodkom na odru. So pa tudi igralci tako naravno živeli v svojih vlogah, da se ti je zdelo, kakor da gledaš pred seboj resnične dogodke.

Po končani predstavi so se gostje še pomudili med nami, da smo jim mogli po-

mostnem obhodu nesli po mestu, se je zdelo, da je rimsko ljudstvo svetemu možu prineslo prvi dar nebeškega češčenja. (Gl. Fr. Grivec, Sv. Ciril in Metod, 1963, 82.)

Tak častitljiv pokop, kjer božje ljudstvo komu spontano in z globokim verskim čutom priznava svetništvo, je na Vzhodu običajni začetek svetniškega češčenja. Če tako češčenje pozneje ne preneha, ampak med verniki stalno narašča in ga je Cerkev brez pridržka potrdila, ni potrebno, da bi se pozneje začel proces za ugotovitev svetosti in pa vse formalne stopnje do svetniškega razglašanja. (Natančneje piše o tem A. Strle v Letu svetnikov I.) Kaj velja glede tega na Zahodu, razločno vemo iz okrožnice Leona XIII. Grande munus.

V ekumenskem obzorju našega časa nam spomin na smrt sv. Cirila pred 1100 leti vzbuja predvsem trojno misel. Prva je ta, da je vse življenje sv. Cirila od zgodnje mladosti do blažene smrti v Rimu bilo do kraja posvečeno božji časti in božji službi, hkrati pa prav zaradi tega tudi razglaševanju razodete resnice in odrešenja po Kristusu v blagor božjega ljudstva. Kdor pazljivo in brez predsodkov bere njegov življenjski opis, ki je seveda hagiografsko zasnovan, ne more dobiti za njegovo delovanje prav

nobenih motivov, ki bi nasprotovali pristni krščanski ljubezni do Boga in do bližnjega. Celotno bi smeli domnevati, da vsako podtikanje posvetnih motivov v Cirilovem življenju, zlasti motivov politične ali nacionalne oblastnosti in nasilja, more izvirati samo iz zaslepljenosti ali zlobe. Kritične izdaje dokumentov o delu obeh svetih bratov so na voljo vsakemu resnemu raziskovalcu v vseh svetovnih jezikih, v slovenskem in latinskem jeziku jih je samo Fr. Grivec objavil najmanj trikrat in petkrat znanstveno obdelal. — Druga misel: Za Cirilove presenetljive uspehe pred nevarnimi političnimi nasprotniki in lokavimi državnikmi je mogoče iskati in najti pametno razlago prav v tem, da ni nastopal po premetenih človeških, to je sebičnih in oblastnih načrtih, temveč v duhu ljubezni, kakor jo oznanja in terja Kristusov evangelij. Tako je govoril in delal iz občečloveških plemenitih nagibov in zato je njegov nastop nalletel na ugoden odmev bodi pri Arabcih bodi pri Hazarih bodi pri naših slovenskih prednikih. Seveda so bili njegovi uspehi tudi politično učinkoviti, vendar prav zato, ker so izvirali iz vzhodne meniške miselnosti, ki je bila ekumenska, to je obče krščanska, vesoljstvena in dvignjena visoko

nad raven človeške pristranosti. Cirilovo življenje se je čisto skladno z mišljenjem in delovanjem končalo v pristanu meništvu. — Odtod dosledno izvira še tretja misel: Cerkev na Vzhodu je pustila vsakemu narodu, da je razvil svoj jezik in si ustvaril lastno književnost prav zaradi vesoljstvene miselnosti, ki jo je ohranjalo meništvu. Iz meniških vrst so redno prihajali vzhodni škofje in v menihih so imeli najboljše pomočnike tudi papeži pri izvajanju objektivne, vsem narodom pravične cerkvene politike. Nič ni bolj naravnega, kakor je bila zveza med papežem Hadrijanom II. in sv. Cirilom, oznanjevalcem vere med Slovani v jeziku, ki so ga vsi verniki razumeli. Tako je že Gregor I. Veliki naročil svojim benediktinskim misijonarjem, naj ohranjajo in zapisujejo običaje Anglosasov v njihovem jeziku, da bodo uživali zaupanje tega ljudstva. Rim je sicer dajal prednost latinščini, v odločilnih trenutkih pa je rad podprl razvoj drugih jezikov, če je ugotovil, da s tem ni v nevarnosti čistost nauka. Da je papež slovesno blagoslovil slovenske bogoslužne knjige, ki jih je prevedel sv. Ciril, je dokaz obnovljene ekumenske miselnosti in Cirilove bogoljubnosti hkrati. Prav pa je, da priznamo Cerkvi na Vzhodu dosled-

nejšo nego narodnega živega jezika in da ob letošnjem jubileju priznamo sv. Cirilu, da je že pred 1100 leti uveljavil to, kar je 2. vatikanski koncil priznal za naravno pravico vseh krščanskih narodov. Slovansko bogoslužje je bilo takrat božja (ali naravna) pravica naših prednikov. S to pravico ni bil na škodi nihče, ki zagovarja vesoljnost krščanstva, ki nima katoliško ime zaradi jezikovnega pluralizma in edino tako more o sebi trditi, da je ekumensko.

Spomin na 1100-letnico smrti sv. Cirila je blagoslovljen pri vseh kristjanih, ki si žele edinstvo v veri po združenju vseh narodov v Kristusu in medsebojni bratovski ljubezni. Če komu ta spomin ni ljub, se moramo upravičeno bati, da nekaj z njegovim krščanskim humanizmom ali odkritim ekumenizmom ni v redu. Častilce sv. Cirila je morda umestno ob tem jubileju opozoriti na to, da so relikvije tega svetnika, ki o njih Grivec piše (n. d. 85), da so izgubljene, našli 2. v mestu Recanati blizu Loreta in so od 17. novembra 1963 spet shranjene v baziliki sv. Klementa na oltarju sv. sv. Cirila in Metoda, ki sta ga dala postaviti Leon XIII. in škof Strossmayer. (O tem je pisal Fr. Penko v Novi poti 1963, 656.)

(Dalje prihodnjič)

Šport doma in po svetu

NOGOMET

Državno prvenstvo

Z velikimi koraki se približuje dunajska Avstrija svojemu cilju, to je naslovu zmagovalca državnega nogometnega prvenstva. V 12. kolu spomladanskega prvenstva vodi Avstrija s šestimi točkami pred Wiener Sportklubom in osmimi pred Rapidom. Dva dejavnika sta bila pri tem odločilna: Vodeči na lestvici je premagal graški GAK 5:2 (1:0), medtem, ko so zasledovalci na dunajskih tleh izgubili točke. WSC je igral proti graškemu Sturmju samo 0:0. Rapid pa je bil poražen od WSG Wattensa 0:2 (0:2). Tako oba zasledovalca ne moreta več doseči dunajske Avstrije in ji ne moreta odvzeti več mojstrskega naslova.

Zasluzena zmaga Wattensa nad Rapi-

GAK — Dunajska Avstrija 2:5 (0:1)

V Gradcu se je v soboto predstavila dunajska Avstrija, ki ve, kako je treba zaigrati, če gre za mojstrski naslov. Za dunajske vijoličaste vso igro za njih ni bilo nobene nevarnosti. V prvem polčasu so zabili en gol. Po odmoru pa so neusmiljeno streljali v nasprotnikovo mrežo. Rezultat priča o moči dunajske Avstrije. Na stadionu v Liebenau je bilo 4000 gledavcev.

Rapid — Wattens 0:2 (0:2)

V tej tekmi so Tirolci pokazali, kako se je treba srčno boriti, če gre za obstanek v ligi. S to zmago so potrdili, da bodo le mogoče ostali v najvišjem razredu. Rapid je popolnoma razočaral in gledalci so dali duška nezadovoljstvu s tem, da so kri-

čan. V drugem polčasu so dosegli izenačenje. S solo akcijo, skoraj preko vsega igrišča, je Sauter (Eisenstadt) dosegel gol v 46. minuti in tako so odščipnili Admiri eno točko.

Wacker Innsbruck — Wacker Wien

1:0 (0:0)

V Innsbrucku so videli gledalci (bilo jih je 4500) najslabšo tekmo leta. V 73. minuti so prišli Innsbručani po голу Binderja v vodstvo in še to po srečnem naključju. Gledalci so bili tako nejevoljni, da so z glasnim »nehajte« zasramovali domače igralce.

Real:Rapid 4:2 (2:0)

Španski prvak Real-Madrid je na prijateljski tekmi premagal enajstorico dunajskega Rapida 4:2 (2:0). Tekma je bila v čast bivše zvezde domačinov Ferencu Puškaša, ki se je poslovil od občinstva. Rapid je v lanskem tekmovanju za pokal zmagovalcev izločil Real in je bila ta tekma neke vrste povračilo. Tekmo si je ogledalo 75 tisoč ljudi.

Puškaš je star 42 let in je v devetih letih igranja za najboljši španski klub dosegel 324 golov. Sedaj trenira enega od klubov druge lige.

AC MILAN evropski prvak 1969

Finalno srečanje tekmovanja za pokal evropskih nogometnih prvakov med Milanom in Ajaxom (Amsterdam) se je končalo z zmago prvega 4:1 (2:0). Nizozemci tokrat svojim italijanskim nasprotnikom niso bili enakovredni nasprotnik, čeprav so nekajkrat nevarno ogrožali italijanska vrata. Milanova igra je bila neprimerno bolj tehnično popolnejša in zlasti brez hujših spodrseljajev. Nizozemci so bili sicer na oko večkrat v premoči, to dokazuje tudi razlika v kotih (11:2), a kaj pomaga to, ko pri nogometu štejejo le gole. Posamezni igralci so premalo krili najnevarnejše italijanske igralce kot Prati in Riviero, odtod tudi visok rezultat. Pa še nekaj je treba omeniti, da lahko slab vratar še tako dobremu klubu naredi presneto slabe usluge. To je bilo videti tudi na tej tekmi. Sicer pa poslušajmo, kako objektivno je zapisal italijanski časopis »Messaggero«: »Do sredine 2. polčasa še ni bilo samo po sebi umevno,

da bo Milan zmagal. Če bi znal Ajax svojo premoč pravočasno izkoristiti, to je iz mnogih priložnosti, ki so jih ustvarili pred vrati Milana zabiti še en ali dva gola, bi se stvari gotovo zasukale. Kakorkoli že, AC Milan je zaslužen zmagal in si osvojil evropsko prvenstvo za leto 1969.

SAH

17. partija za naslov svetovnega prvaka med sedanjim šahovskim prvacom Tigranom Petrosjanom in njegovim izzivalcem Borisom Spaskim se je končala v 58. potezi z zmago slednjega. Tako vodi Spaski z devetimi proti osmim točkam.

Prva žrtev

Na 4. dirki za evropsko prvenstvo v terenski vožnji z motorji v Harrachovu (ČSSR) se je smrtno ponesrečil Hans Weber (DDR). Nemeč si je na posebnem izpitu poškodoval prsni koš. Umril je za posledicami hudega padca. Nemški vozači so po tragičnem dogodku zapustili tekmovanje.

Čeprav so terenske vožnje naporna in zahtevna vrsta motornega športa, je Hans Weber prva smrtna žrtev v zgodovini tega evropskega prvenstva.



V tekmi WSG Radenthein proti ASK Voitsberg je bil Neuwirth (igralc Radentheina — v sredini) najboljši napadalec radentheinskega moštva. Tekma se je končala z visoko zmago WSG Radentheina 5:1.

dom 2:0 (2:0) bo morda tirolsko moštvo rešila izpada, kajti sedaj so Tirolci na 13. mestu na lestvici, torej dve točki pred Eisenstadtom, čeravno so Gradiščanci na Dunaju proti Admiri-Energie dosegli presenetljivo neodločen rezultat 1:1 (0:1). V najslabši igri 12. kola spomladanskega prvenstva je Wacker Innsbruck igral proti dunajskemu Wackru samo 1:0 (0:0), medtem ko sta SW Bregenz in slazburška Avstrija igrala neodločeno 1:1 (0:0). Salzburgani, ki so bili bliže zmagi, so si tako izboljšali položaj na lestvici, to je ponovno so zasedli osmo mesto.

Celovška Avstrija je bila to nedeljo prosta. Tekma med LASK iz Linza in Donawitzem (Kapfenberg) je bila odložena, zaradi nalezljive bolezni, ki tačas razsaja v Gornji Avstriji (paratifus — tifusu podobno črevesno obolenje).

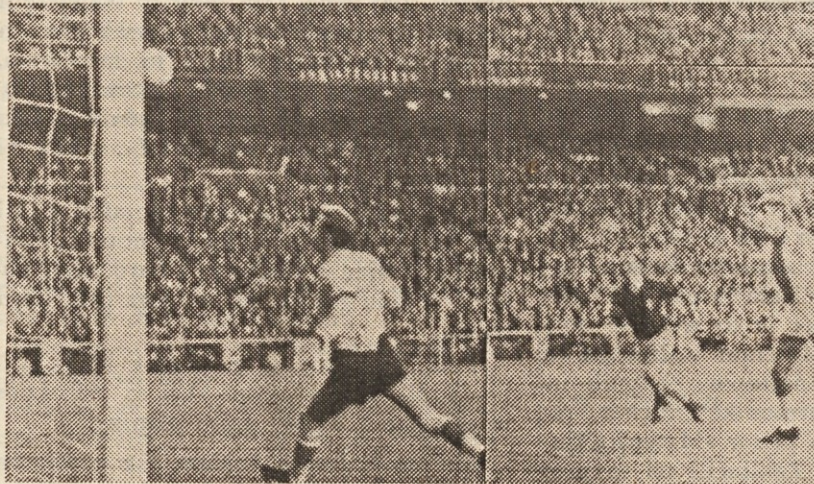
Wiener Sportklub — Sturm Gradec 0:0

Na dunajskih tleh je Sportklub s to tekmo zapravil, ker je moral oddati eno točko, zadnjo možnost mojstrskega naslova. Gradčani so bili v prvi polovici tekme boljše moštvo, po odmoru pa je prevladoval Dornbach, toda odlični vratar Grloci je rešil Sturm pred porazom. Hörmayer (Sportklub) in Huberts I (Sturm) sta zadela vsak po enkrat vratnico. Gledalcev je bilo 6000.

čali »dogovorjeno z Wattensom«. Seveda zato zmaga Tirolcev ni nič manjša, kajti igrali so kot že dolgo ne tako. Glechner (Rapid) je zastreljal celo enajstmetrovko, žoga je šla dva metra poleg vrat.

Admira Energie — SC Eisenstadt 1:1 (0:0)

Admira je na Dunaju vodila že po 40. sekundah igre, ko je Straßerjev strel (Admira) zadel Hitzla (Eisenstadt), od tega pa se je žoga odbila v lastno mrežo. Toda to ni zbegalo Gradiščancev, temveč so ognjevito napadali, tako da je bil njihov trud popla-



Prvi gol je zabil za Milan Italijan Prati. Iz razdalje dvajsetih metrov je zletela žoga v nasprotnikovo mrežo. Iz tekme Milan: Ajax 4:1 (2:0).



Prastaro indijansko pravico je šla iskat 27-letna Kahn Tineta Horn, hčerka indijanskega poglavarja k britanskemu premieru Haraldu Wilsonu v London. Pri njem bi rada poglavarjeva hčerka dosegla, da bi njenemu narodu kanadska vlada dovolila, da bi bil možen prestop čez mejo med Kanado in Združenimi državami Amerike, ne da bi bilo treba plačevati kako carino.

JOŠIP JURČIČ IN JANKO KERSNIK:

Rokovnjači

PETO POGLAVJE

Kaj nam hoče oča Žumar,
kaj nam hoče njega drug?
Hoče vašo lepo hčerko.

Narodna pesem

Na vzhodu od Kamnika sta stali ob stezi, po kateri se čez hribe peš hodi proti gradu Kolovcu, nekako v sredi pota vzgor, na pol v hosto potisnjeni dve kmetški hiši, malo bolj ko streljaj na dvoje, samotno. Tu sta od nekdanj gospodarili dve kmetški rodovini: Mozoli in Paleži. Bili sta dve tlače in desetine svobodni naselbini, oddavnaj premožni in v okolici veljavni, celo pri kamniških meščanih čislani ljudje. Ali v tem času, ko se je naša povest godila, je bilo videti, da bo moški rod obeh rodovin izumrl in da prideta lepi kmetiji v tihem, zavetnem in rodovitnem žlebu na tuja imena.

Paleževa hiša je že bila prišla na tuje ime. Nekoliko tednov pred začetkom naše povesti je bila na prodaji, ker je bil stari Palež umrl, a za njim ni nihče ostal nego sin, ki je prej študiral in bil zdaj na Do-

lenjskem nekje graščinski uradnik. Kupil je Paleževino mladi mož, ki smo ga nekoliko spoznali v prejšnjem poglavju v kamniški Jošta Vlaganja krčmi po imenu Nande, a ga tudi slišali z drugim imenom zvati. Za tedanje razmere, ko je bilo malo denarja v deželi, je bilo kmetiskim ljudem, ki so bili vajeni prebiti le z naravnim gospodarstvom, celo mnogo, da je kupec Nande »Paleževemu gospodu«, ko se je poslednjikrat na svojem domu oglašil, brez težave polovico kupa na roko odštel, pa se je še delal tako, da je bilo videti, da še ni dal vsega okroglega od sebe. Drugo polovico je obljubil izplačati v dveh letih.

Sosedu Mozolki se je novi sosed prikupil s tem, da je toliko denarja precej štel in še nekaj imel. To se ve, da bi se ji bil še bolj, ko bi bil kar vse plačal. Ali ona je vedela, da so časi hudi. Sicer so pa pri Mozolovih novega soseda poznali tudi že nekoliko malega, preden je bil Paleževino kupil, pa kakor omenjeno, ne mnogo. Kake dvakrat je namreč prej pri njih prenočil, večkrat se podnevi mimo gredoč ustavil pri hiši. Rekel je, da je kupec za vse: za volji, za žito, za platno. In mati Mozolka mu je verjela, stric Blaž Mozol pa tudi, ker je njega pri Joštu v Kamniku ali drugje vselej rad povabil pit. Blaž je dalje vedel, da ga Jošt Vlagar tudi pozna, tega Nandeta, da je kupec, daleč čez Ljubljano sloveč mož, Stajerec.

Zakaj je v to samoto zahajal k Mozolovim, zakaj je naposled sosesčino Paležev kupil in se tu hotel kot kmet naseliti, tega Nande Mozolki sicer ni precej naravnost rekel. Ali žena je že toliko odprte oči imela in svet poznala, da je videla pravi vzrok. Da bi mu tu v rovtah kraj tako godil, njemu, ki je bil bele ceste in ravnice vajen, tega žena ne bi bila verjela. Tudi je bila Paleževina preveč opuščenca, da bi se je bil denaren človek, ki ni bil od mladih nog tu vajen, polakomnil, čeravno je bila dobra in velika lastnina. Dalje je bil Nande res podoben bolj možu, ki z lahkimi kupom in prekupom denar služi, nego li kmetu, ki ga težko oranje v teh hribih veseli.

Temveč, kakor je žena opazila, ga je vlekla njena devetnajstletna hči Polonica. To navsezadnje ni bilo težko uginiti, ker so videli vsi, videl stric Blaž Mozol, ki ni mogel nobene primolčati, videla je dekla in videl je hlapec in slišal je celo mlajši bratec.

Gospodinja Mozolka ni ugovarjala zoper to najdubo, molčala je in čakala, kdaj Nande kaj poroče. Kajti, ker je denar imel in je bil videti, nu, tak kakor drug človek, se ji je zdelo, da bi bil že še dober, da se za zeta vzame. Posebno to je bilo kmetici vdovi pogodu, da hči, ako soseda vzame, ne pojde daleč od hiše, temveč njej, materi, lahko na stare dni še zmerom pomaga pri tem in onem. Za to, da hči ostane

blizu pri domu, je imela Mozolka še en razlog, velik, a ne vesel. Sinovi so ji bili razen enega vsi pomrli. A še ta ostali edinec, Pavle, dve leti mlajši od Polonice, je že bolehal na prsni in bati se je bilo, da pojde za isto boleznijo kot oče in bratje mu s tega sveta, da torej drugega naslednika ne ostane kot Polonica, ki je bila zdrava in čvrsta kakor mati. Če Pavle tudi umrje — in mati Mozolka je bila smrti v svoji hiši tako vajena in morda toliko bolj trde npravi, da je o tem mogla brez solz premišljovati — more vsaj Polonica obe posestvi združiti v eno. In tolažilna misel je bila za gospodarno, krepko ženo vsaj ta, da bo potem oboje to kmetovanje vkup veliko kakor majhna graščina.

Ena stvar pa vendar ni bila Mozolki nič po volji. Nande je bil tako malo na novem kupljenem domu in se je tako malo brigal za urejanje kmetovalstva na pridobljenem svojem posestvu, kakor da bi ga nič ne veselilo. Po več dni ga ni bilo, niti ob nedeljah ne, in najrajši je prihajal na večer, da bi potem jutraj spet izginil po svoji »trgovini« ali bogve kam. Treba je bilo jaro žito sejati, a sejalo se ni nič. Po njivah je rastla trava, a v hlevu niti še živine ni bilo, na gredi niti ene kokoši, v svinjaku nič živega razen podgan. Orodje pa, kar ga je bilo pri hiši, je rjavelo po kotih. To Mozolki ni bilo nič po volji, kajti žena je bila tistih ena, ki je ravno tako ljubila

JAN PLESTENJAK:

Boštjanov Tonček

Očeta so mu ubili v Galiciji, hišo so mu požrli dolgovni, ostala mu je le mati sirota in pa široka cesta, razpletena čez širna polja in zgublajoča se v temne gozdove.

V raztrgani bajti bogatina Kozinca je dobila mati zavetišče, za živčevje pa medlo, posneto mleko in lojevo zabelo. Za prebrani krompir pa se je morala pehati po njih, trebiti meje in prati cunjce bogatinčevim hlapcem in deklam.

Dokler Tonček še ni hodil v šolo, ga je jemala s seboj. Kadar ga je vročina prevzela na polju, ga je vrglo kar v razor, v gozdu se je zleknil v senco, pri potoku pa pod vrbovje.

»Pazi, da te kača ne pičil! V takem grmovju jih je dosti!« ga je opominjala mati.

Tonček je kače sicer že videl, vendar da bi bile tako strašne in hude, se mu pa kar ni zdelo res.

»Ne káli mi vode!« je morala ponavljati ob potoku, ker je Tonček le prerad lovil ribice in jih spravljal v ribjo stajico, ki jo je ogradil z blatom in peskom. Po cele ure je potem ogledoval ribice, ki so se zaganjale v ogrado, da bi splavale na svobodo po kraljestvu potoka.

»Pomagaj mi, no!« ga je predramila mati.

»Bom!« je zahitelo Tonček, prej pa še odprl ograjo, da so ribice v tremutku izginile v ptoku.

Šola! Tonček se je je veselil, ker je bil radoveden; tu in tam pa ga je zaskrbelo, ker so mu starejši tovariši pripovedovali, kako strog je učitelj, kako mirno je treba sedeti in kako tenko poslušati.

No, ko pa je bil že v šoli, mu je še nekam ugajalo. Župnik je bil veliko bolj prijazen kakor na prižnici in učitelj ni bil tak razbojnik, kot si ga je namišljal.

»Le uči se pridno!« ga je svarila mati in kar grenko ji je bilo pri srcu, ko je odhajal.

»To bo dolgo dopoldne!« jo je zaskrbelo, ko je Tonček hitel po travniku in že zavil čez brv na belo cesto.

»Bog ne daj, da bi se kdaj šel potepat!« mu je naročala jesenskega dne. Sama je videla kopicco otrok, ki so se potepali, doma so bili pa stari v dobri veri, da se pridno učijo in tenko vestno poslušajo.

»Ne bom!« je zatrjeval Tonček in čudno se mu je zdelo, da ga opominja, saj mu še nikoli ni prišlo na misel, da bi se šel potepat.

»Tonček, jaz pa vem za ribe, takole velike so. Jaz sem jih že pet ujel,« mu je naslednji dan razlagal Lačnikov Poldek.

»Kje?« je prevzelo Tončka. Loviti ribe, to je bilo zanj največje veselje.

»Na ovinku, pod mostom!« mu je razodel Poldek.

»Saj še utegneva, pogledjva!« je namignil Tončku in oba sta jo kar ucvrta proti mostu. Tam blizu ni bilo hiš in nihče ne pride

gledat pod most. To je bilo Tončku še najbolj všeč, saj ga je ribič že nekajkrat zapodil, ko je lovil na vasi.

»Ali jo vidiš!« je vzkliknil Poldek.

»Joj, kako je velika!« se je začudil, sezul škornje ter zabredel v potok.

»Eno že imam!« se je pobahal Poldek, Tončku pa se je pobesil nos od zavisti. Segal je pod korenine, pod skale, dotikal je ribo, pa se mu je izmuznila.

»Ali jo vidiš? Ta je pa še večja!« je zmagoslavno pomolil Poldeku veliko ribo, ki se je na vso moč otepala, da bi zlezla iz Tončkovih klešč.

»Kaj boš z njo!« je z nekim zasmehom dostavil Poldek.

»Kaj? Spekkel jo bom!« se je odrezal Tonček, ubil ribo in že spet segel pod skale in korenine. Poldek ni zaostajal. Prerekala sta se in se zbadala, drug drugega sta prepričevala, koliko rib je že polovil prvi in koliko drugi.

Ura je odbila devet.

»Joj, šola!« je zagomazelo po Tončku. Materin opomin ga je v živo zarezal in nič več se ni zmenil za ribe.

»Celo uro sva zamudila!« je žalostno razodel svojo bolečino Poldeku.

»E, kaj tol!«

»Kako? Danes sploh ne smeja v šolo, jutri pa rečeva, da sva morala doma pomagati,« ga je učil Poldek, ki je bil že vajen takih opravičil.

Tončku ni šlo v glavo, poguma pa le ni dobil, da bi šel v šolo.

»Kam?« To vprašanje ga je grizlo in zbadalo, pa si ni znal pomagati.

»Za jabolka vem!« je namignil Poldek.

»Na Miklavževih ogonih jih je še polno

in nihče ne pride tja!« je že vabil in Tončku je bilo kar všeč, saj so mu jabolka kar zadušila, ko je samo čul o njih.

Zdivjala sta proti ogonom, preplezala ograjo in splezala na jablo. Jabolka so bila lepa in dobra, da so se v ustih kar topila. Ko so se pa že obema upirala, sta jih natlačila še v žepa.

Spet sta morala čez ograjo. Sedaj pa je šlo že teže. Oba sta bila sita in še založena z jabolki.

Poldek se je že prekobilil in čakal Tončka, ki se je čudno motovilil.

»Joj!« je nenadoma kriknil in omahnil. Nataknil se je s hlačkami na priostreni kol.

»Boli, boli!« je tulil, pa se ni mogel sneti s kola. Visel je kot sv. Andrej na križu, z glavo navzdol.

Poldek se je ustrašil in zbežal, še ozrl se ni nazaj, le Tončkovo obupno kričanje mu je udarjalo na ušesa.

»Joj, joj, joj!« se je razlegalo prav do vasi in Tončku se je že vse vrtelo pred očmi; v glavo ga je nekaj suvalo in čudno vročino je občutil.

Slišal je ropotanje koles in spoznal je glas Miklavževga Jaka.

»Joj, joj!« je zaklical še močneje, glas mu je bil pa že utrujen, zato pa še bolj presunljiv.

»No, no! Ali se je tiček ujel!« se je pošalil Jaka, toda ko je stopil k Tončku in videl, kako in kaj je z njim, se mu je zasmilil.

»To pa niso mačje solze!« ga je prevzelo in kar se da oprezno je snel Tončka s kola.

»Kar preveč si kaznovan za svojo tatvino, no, no!« je zmajeval dobri Jaka, Tonček pa je trepetal od bolečin in strahu.

»Nič se ne boj, saj mi ni za tista jabolka! Brž teci domov, proti večeru pa pridi s košaro za jabolka.«

To je bilo Tončkovo prvo in zadnje potepanje.

GRBAVI ANGEL

Moja mati, ki je bila sirota brez staršev, je rasla v tuji hiši in ostala tam do osemindvajsetega leta, ko se je poročila.

Nam otrokom ni nikoli pripovedovala pravljic razen tiste, ki je bila v njej tako živa, da o ničemer drugem ni mogla govoriti: pravljico o dobri hiši, kjer so jo vzeli za svojo. Vsi ljudje iz te hiše, krušni starši, krušne sestre, so zaživeli v nas otrocih in živeli v nas dalje. Zlasti krušna sestra, ki je bila prav toliko stara kakor moja mati in ki je hodila zmeraj z njo in z njo spala v isti postelji. Ta blaga duša je postala v naših srcih živ angel. Če smo sanjali o angelih, so imeli obrazne črte te krušne sestre, čeprav je nismo še nikoli videli, zakaj naše mesto je raslo še hitreje kakor ljudje. Hiš je bilo zmeraj več, ceste so bile zmeraj širše in dnevi še za šolo in igranje niso bili dovolj dolgi.

Nekoč pa smo vendar videli to najljubšo materino krušno sestro.

Poleti smo se peljali na kmete. Iz vlaka smo gledali gore in doline, naša mati pa je bila po svoji navadi slepa še za sopotnike v našem oddelku.

»Glejte, glejte!« je nenadno vzkliknila, ko smo se ustavili nazadnji postaji. Hitro je skočila po stopnicah vagona, — kdo bi ubogi mučeniči prisodil toliko moči in spretnosti! — in že je objemala žensko, od katere smo videli od strani samo kos krila, zakaj vse drugo je zakrivala naša mati, ki je bila sicer majhna, a vendar še večja kakor ženska, ki jo je stiskala k sebi, kakor bi jo hotela obvarovati, da bi ne padla.

Potem jo je privedla k nam in nam rekla: »To je moja krušna sestra!«

Dal sem ji roko in videl sem bled, koščen obraz z zagrenjenim izrazom in velikimi očmi, kakor jih navadno imajo pohabljeni. In res sem opazil, da je imela s čipkastim ovratnikom pokrito precejšnjo grbo.

LIMBARSKI:

Nedeljski majski večer

Sonce je prispelo do zatona, kos umika se že v senčni log; zmeraj više seda na drevesa in prepeva: »Slava tebi, Bog!«

Sapice večerne šepetajo bolj zgovorno kot med tednom kdaj; lepše pojejo zvonovi ave, bolj prijazen lune je sijaj.

Še diši iz cerkve po kadilu, po vaseh pa petje se glasi, v raj se dviga šmarnična molitev, iz nebes pa blagoslov rosi.

Božji mir se zliva na domove, svetlih čutov polno je srce; sklepajo tesneje se k molitvi pred razpelom žuljave roke.

V sladki molk življenje se potaplja, zvezde so vse niže nad vasjo, kakor da neskončnost se razteza iz veselstva z mrakom na zemljo.

O tem nam mati ni nikoli rekla niti besedice. Ali je na to grbo pozabila? Ali je ni nikoli opazila?

Moje razočaranje je bilo veliko.

Pogledal sem materi v obraz. Pravzaprav je bil ta pogled očitek, da me je tako ogoľufala ...

Toda tedaj sem videl, da se njen obraz iskri v sreči in da ji lica rdé.

Molčal sem. Spoznal sem, da grba le ni grba, če ima človek prave oči.

Za dobro voljo

Neki dijak je poslal domov materi brzojav: »Padel v vseh predmetih, pripravi očeta.« — Mama je poslala sinu telegram: »Oče pripravljen, pripravi se ti.«

Po navadi zelo vesel človek je bil že cel teden zelo žalosten. »Kaj ti je?« so ga vprašali tovariši. »Mislim, da se me je moja žena naveličala.« — »Zakaj vendar tako misliš?« — »V tem tednu mi vsak dan zavije moje kosilo v avtokarto.«

Oglas v vancouverskem časopisu: Farmer, 38 let star, želi spoznati dekle okoli 30 let, ki ima traktor. Prosim priložite sliko traktorja.

Njen doprinos. — »Dobro jutro, gospa!« pozdravi pobiravec darov. »Pobiram za 'Zavod alkoholikov'. Boste tudi vi kaj dali?« »Bom,« se odreže žena. »Samo pozneje morate priti, ko bo prišel moj Janez pijan domov. Sedaj ga ne morem dati, ker je še v gostilni.«

voli v hlevu, rejene prašiče v svinjaku in polje, lepo zorano in obsejano, kakor svojo hčer ali svojega sina. Kajti ko ji je bil lani na spomlad junec poginil, h kateremu je mislila ravno na kamniškem semnju par prikupiti, da bi se voziti učila, žena ni nič manj jokala kot predlanskim, ko ji je bil tretji sin umrl. Hlapec France je trdil, da je bilo solzá za juncem še več kakor za sinom.

Ko jo je torej novi sosed nekoč vprašal: »Mati, ali mi boste dali Polonico?« ji je bilo to vprašanje po čudi. Vendar je dala svoje precej debele roke in do komolca od sonca zagorele lahti navzkriž pod prsi in vprašala: »Na kaj jo pa jemlješ? Kje boš kaj zelja in repe pridelal za v kad in žita za v mlin? In kje imaš kakšno kravo za mleko? Ali misliš, da jo bom pustila, da bo s piskrčim hodila dol v vas ponj?«

»To vse bova s Polonico napravila, denarja mi ne manjka,« reče Nande.

Žena se z grohotom zasmeje, ali dobrovoljno.

»Kajpak! Moke bosta kupoval! Kakor kakšna kamniška štaunarica bo moja hči od kupička živela? In potlej: tudi greh je za take reči denar izmetavati, ki doma same zrastejo, če se človek giblje in zemlje ne pusti tako pregrešno v plevelu zarastle, kakor jo puščaš ti. Kaj vendar misliš? Čemu ti je kmetija, če ne kmetuješ?«

»Sam ne morem, še imam pri svojih kup-

čijah dosti potov in opravkov: zato mi pa Polonico za ženo dajte, da mi ona domovino zgospodinji, kakor je prav, ona zna, naj začne. Saj vas ne vprašam za doto, samo da mi daste Polonico.«

»E kaj! Imela bo, kar se spodobi, vprašaj ali ne vprašaj ti ali kdor je. Na prazno je pa ne dam in ko bi imel ti denarja kakor francoski cesar, da boš vedel. Mudi se ji tudi ne, saj je je doma treba. Kadar ona gre iz hiše, moram precej še eno dekle vzeti. Le ti se prej kmetovanja loti, pa pusti vse letanje po svetu bogve, kod in kaj. Tisto ni za poštenega človeka, mislim jaz, da boš vedel.«

»Sam, brez gospodinje, ne morem kmetovati,« reče Nande tako ponižno, da je kmetica mislila: ta se bo dal okoli prsta oviti.

»Kaj si rekel? Sam ne moreš? Kako sem pa jaz sama mogla, ko mi je mož umrl in mi je še pustil kopo majhnih otrok? In še prej, ko je leto in dan bolan lazil okoli, ne živ ne mrtev, sama kost in koža, za nobeno delo, le za jed in potrato? Vidiš, in sama sem kmetovala in ne more mi nihče očitati, da sem kdaj pol groša dolga naredila. Jaz sem ženska. Ti si pa mož, a praviš, da ne bi mogel sam začeti, ko bi ti vendar nekoliko tudi od naše hiše pomagali? To ni nič! Pokaži prej, kakšen kmet boš, kako znaš delo v roko jemati, potlej te bomo pa ženili!«

Tako je mati Mozolka govorila. In pri tem je ostalo, ker novi priseljenec na sosesčini ni hotel že precej kmetovanja začeti, temveč je bil kakor prej vedno več zdoma nego pri domu. Ni se ženil, ali ker je bilo kakor zmenjeno, da je ženin Poloničin, je zahajal Nande vedno k Mozolovim, tako da je bil več pri njih nego na svojem novopokupljenem domu.

Polonica je bila krepko, zdravo dekle, v mnogem oziru čisto materina hči. Nandeta vzeti je bila precej od kraja pripravljena, ko ga je spoznala, ko jo je prvič ogovoril, saj je bil čeden človek in ubog tudi ni bil. A zaradi tega bi se od kraja ne bila dolgo jokala, ko bi bila zvedela, da Nandeta ne bo več k hiši. Pride pa drug, če hoče, če noče, pa vseeno, bi bila rekla. Jezilo bi jo bilo, to se ve, že nekoliko, že zaradi razaljajenega samoljubja, da bi jo bil pustil. Ali deklica je bila tudi, kakor so druge: moža dobiti je hotela, čeravno strasti v njej od kraja ni bilo niti ne preobliče nežnih čutil. Polonica je imela od mladega polne roke dela, misliti niti ni utegnula. Tudi so jo z osorno besedo na delo gonili, torej je ni imelo kaj navaditi že izprva mehkosrčnosti in vzbuditi potrebe po ljubezni. Malo je od kraja govorila z njim, kadar sta bila ali sama ali kadar sta bila v družbi. Ali kadar se mu je nasmejala, da so se v gladkem, lepem, pa zagorelem licu naredile nepopisno ljubeznive jamice in

so se pokazali med rdečimi ustnicami beli zobje, a se ji pod velikimi obrvmi zaiskrile najlepše črne oči, je bil tuji sosed Nande ves ognjen od ljubezni do nje in je rekel, da mora njegova biti, ako se ves svet protivi. Tačas ga je tudi ona posebno pogledala, rada pogledala, čudeča se njegovim besedam. In ker je te besede mnogokrat slišala, jim je verovala, verovala tem bolj, ker je bil ta mož prvi, ki ji je podobno govoril. In verovala je, da jo ta mož ljubi, kakor bi je najbrž nobeden drug ne ljubil tako močno. Polonica, hči samotne kmet-ske hiše, se ni mnogo shajala z drugimi ljudmi. Poznala je fante ali mlade moške od nedelje s pota od maše, ki pa ni bil dolgo skupen, iz semnja, kamor je bila nekateri krat šla, in z nekoliko takih prilik. A kolikor jih je poznala, nobeden ni govoril tako lepo o ljubezni kakor ta Nande. Zato ga je vedno rajše imela, ako mu tudi tega ni pripovedovala. Sram jo je bilo pokazati se mu. Nadalje pa je bila tudi mati povedala natihomoma svoji hčeri z brezobzirno odkritostjo in kmetsko iskrenostjo, ki nima navade stoprav primernih besedi iskati, kadar je treba vso resnico povedati: mati Mozolka je bila hčeri jasno in brez izbire besedi razložila, v kaki nevarnosti so dekleta pred moškimi in zakaj in kako se ji je treba varovati Nandeta dotlej, dokler gospod fajmošter pred oltarjem ne položi stole čez njiju roke. (Dalje prihodnjici)



HANZEJ KOVAČIČ
VILLACH, GERBERGASSE 6

IZRABITE ŠE VAŠO UGODNO PRILOŽNOST

TUJSKE SOBE od S 1920.-

od lastne tovarne

● POSKRBIMO VAM KREDIT ● DOSTAVLJAMO NA DOM ● POSEBNA IZDELAVA

Prijateljski odnosi med Koroško in Slovenijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

stu se je tudi predsednik Kavčič izrekel za to načelo. To je oficialno stališče jugoslovanske državne politike.

Dr. R. Vospersnik je načel na tiskovni konferenci vprašanje redne finančne podpore manjšinskim organizacijam s strani deželne proračuna. Deželni glavar Sima je to misel odločno zavrnil in dejal, da bi tako ravnanje gnalo manjšino v geto. S takšnim stališčem je pred meseci odgovoril tudi deželni svetnik Suchanek na tozadevno prošnjo obeh političnih organizacij koroških Slovencev. Tako gledanje moramo zavrniti, ker menimo, da upravičuje in zahteva posebnost slovenske etnične skupine

tudi posebno ravnanje v finančni politiki.

Vsekakor je zanimivo, da je pri vladnih razgovorih in pri tiskovni konferenci sicer bilo govora o manjšinskih problemih koroških Slovencev, da pa sploh ni bilo načeto vprašanje osnovnega šolstva, ki je za nas koroške Slovence nezadovoljivo rešeno in je za našo bit življenjskega pomena.

Vobče pa moramo ob zaključku povedati, da lahko poročamo samo to, kar smo izvedeli iz dnevnega koroškega tiska, ki je veliko pisalo, o tem, da sta predsednik Kavčič in deželni glavar Sima mnogo govorila o slovenski manjšini. Škoda, da ob koncu obiska niso izdali o pogovorih nobenega uradnega sporočila.

RADIOTELEVIZIJSKI PROGRAM

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 8. 6.: 7.00 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 9. 6.: 14.15 Informacije. Za našo vas. — 18.00 Za naše male poslušalce. — TOREK, 10. 6.: 14.15 Informacije. Koroška kronika. Plesne skladbe iz „Novih akordov“. Športni mozaik. — SREDA, 11. 6.: 14.15 Informacije. 5 minut za gospodarstvo. Iz kulturnega življenja koroških Slovencev (Koncert Kernjakovih pesmi — 3. posnetki koncerta 20. 4. 69). — ČETRTEK, 12. 6.: 14.15 Informacije. Iz koroške literarne delavnice. (Fl. Lipuš: Slačenje — 2. del) — Kulturna panorama. — PETEK, 13. 6.: 14.15 Informacije. Dela slovenskih skladateljev: Karol Pahor. — SOBOTA, 14. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 14.00 Koroška poje in igra.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

SOBOTA, 7. junija: 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Oba, ki dolgo spita — 16.40 Za mladino od 11. leta naprej: Arktično poletje — 17.05 Za mladino od 14. leta dalje: Klub Beatlov (13. nadaljevanje) — 17.35 Za družino: Gertrud Stramitzki (10. nadaljevanje) — 18.00 Tedenski magazin — 18.20 Vrtinar Flip, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Kulturne aktualnosti — 18.45 Reklama — 18.50 Dober večer v soboto... vošči Heinz Conrads — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki in komentar dr. Huga Portischa — 20.00 Reklama — 20.06 šport — 20.10 Reklama — 20.15 Vihar v kozarcu, komedija — 21.45 Športni žurnal — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.25 Naš nočni program: V zanki Scotland Yarda, kriminalni film, nato konec oddaje.

NEDELJA, 8. junija: 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Cappuccetto (11. nadaljevanje) — 16.55 Za mladino od 11. leta dalje: Film za te — 17.20 Sir Francis Drake (13. nadaljevanje) — 17.45 Za mladino od 14. leta dalje: Stik — 18.00 Iz moje knjižnice: Friedrich Torberg bere Ephraima Kiskona (2. nadaljevanje) — 18.25 Vrtinar Flip, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.30 Veselje ob glasbi — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Športni pregled — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Gradbeni mojster Solness, televizijska igra — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja, nato konec oddaje.

PONEDELJEK, 9. junija: 18.00 Poiskus (4. nadaljevanje) — 18.20 Lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama

— 18.50 Družina Feuerstein (33. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 šport — 20.10 Reklama — 20.15 Sleparki proti sleparjem — 21.00 Poštni predal 7000 — 21.00 Nekdaj; kronika v slikah — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.05 Posebno za vas: Ostriga in prepirljivci; nato konec oddaje.

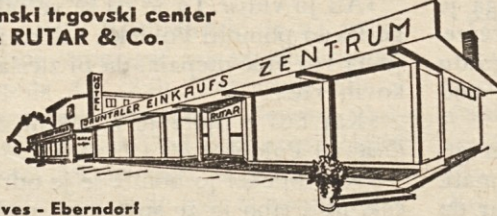
TOREK, 10. junija: 18.00 Walter in Connie — 18.20 Piščanček Pieps, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Kulturne aktualnosti — 18.45 Reklama — 18.50 Jörg Preda potuje okrog sveta (11. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 šport — 20.10 Reklama — 20.15 Trije navihanci, poročilo iz lokala 3 navihancev — 21.00 Američan v Avstriji (I) — 21.30 Čas v sliki — nočna izdaja, nato konec oddaje.

SREDA, 11. junija: 10.00 Televizija v šoli: Pomagajte — 10.30 Zvok iz človeške roke — 11.00 Program za delavce: 77-Sunset strip — 11.45 Avstriji v tujini — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Leni vrtinar — 17.05 Za mladino od 11. leta dalje: Mednarodni mladinski magazin — 17.20 Za družino: Oaza — 17.40 Zeleni svet: Mednarodni agrarni magazin — 18.00 En Français: Tečaj francoskega jezika — 18.20 Piščanček Pieps, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama — 18.50 Kuhinja v televiziji — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 šport — 20.10 Reklama — 20.15 Vaš nastop, prosim — 21.00 Samec v raju, film — 22.50 Čas v sliki — nočna izdaja — 23.00 Parlamentarna poročila in konec oddaje.

ČETRTEK, 12. junija: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? — 10.30 Viri zgodovine (3. nadaljevanje) — 11.00 Mesto dela zgodovino: Rim II. — 11.30 Pisan denar iz vsega sveta — 12.00 Avstrijski iznajditelji — 18.00 Tečaj italijanskega jezika: Počitnice v Italiji: 18.20 Piščanec Pieps, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Športni mozaik — 18.45 Reklama — 18.50 Policijsko poročilo — Dragnet (10. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 šport — 20.10 Reklama — 20.15 Mafija — 21.25 Jour fixe z Wolfgangom Krausom — 22.25 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.35 Poročila iz parlamenta in konec oddaje.

PETEK, 13. junija: 10.00 Televizija v šoli: Kolesar (prometna vzgoja) — 10.30 Viri zgodovine: Te-

Podjurski trgovski center
Bratje RUTAR & Co.



Dobrla ves - Eberndorf

Gospodinje — gospodarjil

Podjurska trgovska družba

bratje RUTAR & Co, Dobrla ves

dobavi po ugodni
neto ceni
električne naprave vseh vrst!

Spodaj navedene stvari
dobite tudi na
36-mesečne obroke brezobrestno!!
Poleg tega še 10 odstotkov
popusta na tok.
Točna pojasnila dobite
pri Rutarju
v Dobrli vesi
telefon 04236 — 281
Pridite s spodnjim odrezkom
ali ga pošljite po pošti.
Označite z X, kar želite!

Izreži in odpošlji!

Absender:

Drucksache

Postgebühr
beim
Empfänger
einheben!

Postleitzahl

Zanimam se za

- ◇ električni štedilnik (Elektroherd)
- ◇ hladilnik (Kühlschrank)
- ◇ zmrzilnik (Tiefkühltruhe)
- ◇ sesalnik za prah (Staubsauger)
- ◇ pralni avtomat (Waschautomat)
- ◇ avtomatunivalnik (Geschirrspülmaschine)
- ◇ bojler za vodo (Elektroboiler)
- ◇ želim obisk zastopnika
- ◇ prosim za dostavo cenika

An das

Jauntaler

Einkaufs — Zentrum

A 9141 Eberndorf

urnia — 11.00 Program za delavce: Samec v raju — 18.00 Clovec v prostoru — 18.20 Piščanec Pieps, lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama — 18.50 O pistolah (10. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 šport — 20.10 Reklama — 20.15 Mafija (II) — 21.25 Časovni dogodki — 22.25 Čas v sliki — nočna izdaja, nato konec oddaje.

Ljubljanskega televizijskega programa za mesec junij še nismo prejeli!

KRATKE NOVICE

● Na več krajih Koroške je prebivalstvo v noči od nedelje na ponedeljek zaznalo srednje močne potresne sunke: približno ob pol enih in ob pol petih zjutraj. Središče potresa je bilo verjetno v okraju Št. Vid ob Glini, in sicer na območju Metnitza do Weitensfelda. Potres so čutili tudi v Murau na Štajerskem. V ponedeljek se je v Metnitzu ponovil potres in sicer ob 14.35 in ob 16.23; na nekaterih hišah so se pokazale na zidovih razpoke.

● V bližini britanske obale so našli v morju ostanek velikega transportnega letala »Hercules«, ki ga je v ameriškem oporišču ukradel narednik Meyer. Menijo, da je tudi pilot izgubil življenje.

HOTEL-PENSIION an schönem Kärntner See in herrlicher Lage, bestens eingeführt, (auch Wintersportmöglichkeit — Nähe Kleinkirchheim) zu verkaufen. — Zuschriften an: Karl Meschnig, 9020 Klagenfurt, Villacher Straße 222.

»UTVARA«, ČE BI PRIZNALI VZHODNO NEMČIJO

V Bonnu so sporočili, da so prejeli govor Walterja Ulbrichta na nedavnem zasedanju komunistične partije, na katerem je razpravo v zahodnonemškem parlamentu označil kot »mlatenje prazne slame«. De-

jal je, da brez mednarodnega priznanja Vzhodne Nemčije ni mogoče začeti razgovorov o odnosih med obema nemškima državama.

Hkrati so v Bonnu objavili govor kancelerja Kurta Kiesingerja na shodu za begunce, kjer je dejal, da bi bila »utvara«, če bi priznali Vzhodno Nemčijo in mejo na Odri in Nisi.

Politični opazovalci v Bonnu so komentirali razpravo v nemškem parlamentu kot korak nazaj, češ da krščanski demokrati ponovno stopajo po Adenauerjevih stopinjah, medtem ko socialni demokrati vztrajajo pri tem, da je treba iskati »zmosno razmerje« in spoštovati demarkacijske črte v Nemčiji in vzhodne meje.

IZRAELSKI ZUNANJI MINISTER ABA EBAN O TIRANSKI OZINI

Izraelski zunanji minister Aba Eban je te dni govoril množici vojakov v Šarm El Šejku ob Akabskem zalivu. Med drugim je dejal, da je izraelsko nadzorstvo nad Tiransko ožino »narodni interes, ki ga Izraelci ne bodo nikoli opustili«. Izjavil je še, da mora vsaka rešitev vprašanja Bližnjega vzhoda zagotoviti Izraelu nadzorstvo nad tem krajem, da v primeru napada lahko brani svobodni prehod.

NEMSKI BEGUNCI POSTAVLJAJO ZAHTEVE

Tudi letos so za binkošti nemški begunci, ki so prišli iz vzhodnih predelov, ki pripadajo danes Sovjetski zvezi in Poljski, privedli velika zborovanja, in sicer sudetski Nemci v Nürnbergu, Nemci iz nekdanje Vzhodne Prusije pa v Essenu.

V Nürnbergu je govoril tudi bavarski krščanski demokrat Walter Wecher. Dejal je, da bo možno samo v sodelovanju Čehov in sudetskih Nemcev popraviti škodo, ki je nastala pod sedanjo vladavino. Mejo na vzhodu je mogoče potegniti samo ob sodelovanju z nemškimi izseljenci.

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI
Radiohaus
KERN
Klagenfurt, Burggasse